

LAHOLMS TIDNING

N:R 5. ARG. 28.

Laholms Tidnings Tryckeri, Laholm

TORS DAGEN DEN 8 JANUARI 1959

Ansvarig utgivare J. B. Bengtsson

Lösnummer 25 öre.

Landsfiskalens fjolårsstatistik ger besked Sydhallänningarna är ett laglydigt släkte

Om man tittar tillbaka på det gångna året ur polisens synvinkel, kan man konstatera att det varit mycket betydelsefullt. För jämnt ett år sedan sammanslogs nämligen Laholms stads och Höks polisdistrikt till ett gemensamt distrikt, och detta har fungerat bra, förklarar landsfiskal Olof Elmin för Laholms Tidning.

— En nackdel är det dock med denna sammanslagning. Vi måste nämligen ha poliserna på två ställen och landsfiskalskontoret på ett tredje. Detta medför givetvis mycket spring, telefonerande och onödiga kostnader. Därför är också min främsta önskan inför det nya året, att det nya polishuset måtte åtminstone påbörjas. Vi har ju, som i tidningen tidigare omtalat, humnit ganska långt på vägen, tomten är ju klar och huset har kommunalförbundet beslutat bygga, men än återstår det många saker att klara ut, däribland kostnadsberäkningarna.

— Genom sammanslagningen har polisen i södra Halland vunnit mycket i effektivitet och slagkraft. Polisernas tjänstetid blir bättre utnyttjad, och uppgifterna klaras bättre. Alla tjänster inom den nya organisationen är ännu inte besatta, sålunda har platsen som förste polisassistent och kriminalassistent ännu inte fått innehavare.

— Rent allmänt får jag om det gångna året säga, att sydhallänningarna varit ett ganska laglydigt släkte. Tjuvnadsbrotten visar visserligen en

rätt kraftig ökning men det är i rätt stor utsträckning främringar, som gjort sig skyldiga till dem. Genom sitt läge är södra Halland ett typiskt "genomgångslandskap", och särskilt sommardag kommer det mycket folk här igenom, som gör sig skyldiga till inbrott och annat fuffens.

— Ett beklagligt moment under det gångna året är ungdomsbrottsligheten. Tidigare har vi inte haft något besvär med sådana mål, men nu har de dykt upp. Utredningarna av dessa brott har nu överlämnats till barnavårdsnämnderna som har att yttra sig. Det skulle vara beklagligt om de här ungdomarnas fuffens skulle sprida sig.

— Rattfylleristernas antal har beklagligt nog ökat och även de större trafikförseelserna blir fler, även om det blivit bättre i Östra Karups-korset. I stället har Smedjebron vid Vrångarp kommit till, och det är en svår trafikfälla, där det hänt en massa olyckor. Vägförvaltningen satte i slutet av förra året upp ett par stora skrank vid de mest utsatta punkterna och man har utlovat ytterligare åtgärder. Vägförvaltningen har varit

synnerligen hjälpsam och tillmötesgående när det gällt att förebygga trafikolyckor. Sålunda fick både Leriden och Daggars lid för något år sedan ny beläggning och detta har gjort, att antalet olyckor där minskat betydligt.

— Tjuvnadsbrotten vari ingår stölder av cyklar, bilar och mopeder, inbrott i sommarstugor m. m. har ökat kraftigt nämligen från 166 under 1957 till 222 under fjolåret. Sommarstugein- (Forts. å nästa sida)

Direktör
C. W. THORBECH.

Före detta laholmare blev Borås store bagaremästare

En känd före detta laholmare, direktör C. W. Thorbeck, Borås, fyller den 10 januari femtio år. Direktör Thorbeck har blivit mycket uppskattad i vår stad, inte minst för de fina insatser han gjorde på hantverkets område.

Jubilaren är född i Kristianstad. Efter avslutade studier vid Malmö Högre Allmänna Läroverk var Thorbeck några år anställd som lantbrukselev. Yrket lärde han i sina föräldrars bageri i Malmö, varefter han under några år praktiserade på olika platser i Skåne och Halland tills han år 1934 öppnade eget bageri i Laholm. Denna rörelse överlät han 1943 till bagaremästare Fredrik Johansson och tog anställning hos Margarinbolaget i Stockholm som bagerikonsumant. År 1950 övertog Thorbeck AB Centralbageriet i Borås, ett företag av mycket stort format, som under Thorbechs energiska och driftiga ledning utvecklats ytterligare. När han övertog detsamma var företaget i konkurs, nu sysselsätter det ett femtiotal anställda.

Under sin Laholmstid var Thorbeck en av initiativtagarna till Hallands läns Bageri- och Konditoriedkareförening. Liksom de flesta andra distriktsföreningar i landet bildades nämnda förening år 1938 och Thor-

bechs krafter togs redan från starten i anspråk inom distriktet. Han invaldes i interimstyrelsen och blev sedan distriktets sekreterare.

Under sin Laholmstid var Thorbeck även ordförande i Laholms Hantverksundomsgille samt tillhörde Hantverksföreningens styrelse där han nedlade ett mycket stort arbete. Även på andra områden var (Forts. å nästa sida)

Hishults låga utdebitering borde väl vara dragplåster

K.A.B.E.

DEN GANGNA JULEN har visat prov på ganska stor ombytthet vad värdet beträffar. På själva julafton kom det litet snö men den smälte efter hand som den kom ned. Natten till annandagen bjöd på så mycket mer snö, och det verkligt nordiska jullandskapet mötte på morgonen med snötynad träd och ett lagom snötäcke. Tyvärr orsakade blötsnöen också en del trassel med tele- och elledningarna. Detta medförde bland annat ett strömavbrott under annandagens eftermiddag. Sedan har det varit blidvåder och regn i ganska stora mängder. Ett omslag har nu åter skett, men dessbättre är det ännu inte särskilt kallt.

ÅVEN UNDER 1958 har Hishult fått vidkännas en befolkningssminskning. Denna blev dock inte så stor som de preliminära siffrorna visade. Ett par inflyttningar, som kom på nyårsafton ändrade minussiffran till 37. Åven detta är för stor minskning från Hallands minsta kommun och en snar vändning av strömmen är en nödvändighet. Med den låga utdebitering man nu har i Hishult, bland de lägsta i Halland, borde väl befolkningen stanna kvar och även företagare från andra platser kunna lockas dit.

KLUBBODLÄRNA i Hishult tänker starta det nya året med en större klubbträff på Nya Gästis den 18 januari. Hit blir även angränsande klubbar inbjudna. Liksom på alla klubbens sammankomster kommer även denna att bjuda på ett bra och roande program. Tillslutningen blir då för säkerligen stor även från de inbjudnas sida.

STUDIEAVDELNINGEN kommer i anslutning till bygge- och dräktforskningen att anordna en kortare ämneskurs i hembygdsvärd i slutet av denna och början av nästa månad. Bland

SYDHALLÄNSK KRÖNIKA ÖVER 1958:

Politisk aktivitet inledde maj och LT fick sitt nya ansikte

MAJ MANAD INLEDDES inte bara med de sista glöderna av falnande valborgsmissoeldar utan den första majdagen grydde över askan efter en nedbrunnen villa i Lilla Tjärby, där sju personer blev husvilla. Ett dygn senare larmades åter Laholms brandkår, denna gången för en ännu större eldsolycka. På linverket åstadkom den röde hanen miljonskador och förstörde en linlada och vägstationen. Det befarade driftstoppet inskränkte sig dock till några dagar.

De första dagarna i denna månad inleddes så smått kampanjen inför det av riksdagsupplösningen föranledda nyvalet. Alvar Andersson i Knäred utsågs att utfråga folktoppledaren Ohlin i radio. Att döma av valresultatet lyckades Alvar utmärkt med den uppgiften. Valkampanjen var annars ovanligt matt. Folk hade annat att intressera sig för under den försenade våren än valföredrag, och det var först när Johannes Antonsson talade i Stadsparken i Laholm det blev något av forna valkampanjers folkfest över anrättningen. 350 personer lyssnade till landstingsmannens föreläsning, och många av dem hjälpte honom några veckor senare att sätta riksdagsman före namnet.

TVA SATTES I ARRESTEN för att andra krockade. Denna unika situation inträffade i Laholm den 2 maj. Det var en fängstransportbil med två interner ombord som krockade med en annan bil, och fångarna fick placeras i laholmsaresten medan bilen reparades.

Från polis- och brottslingfronten fanns annars inget av vikt

att rapportera, förrän LT den 12 kunde meddela, att en ungdomlig Markaryds-liga sprängts, varigenom en mängd av vårens inbrott i södra Halland klarades upp. Månadens brottskrönika slutade sedan med en bomb. "Smådebrev i Laholm. Polisman misstänkt" lydde LT:s rubrik kring det uppseendeväckande avslöjandet, där en polis i Laholm var misstänkt för att i en okänd Karl Johanssons namn ha skrivit fyra smådebrev till länsstyrelserna i Jönköping och Halmstad, samt till landsfogden i Halland. Den smådebrev, d. kollega, anklagades bland annat för att ha skymfat rikssymbolen. Utredning om smådebrev påbörjades, men sedan har det varit helt tyst om saken.

TUR OCH OTUR PÅ KÄLLARBÄCKEN lön en annan rubrik, som handlade om den i ingressen omnämnda familjen som fått sitt hem nedbrunnet. Turen i sammanhanget hade man en vecka efter branden, när man ur askan plockade fram en halvt sönderbränd lottsedel, på vilket man vann en TV i bordtennisklubben Serves lotteri.

HUSET SOM ALDRIG FAR

VILA finns i Vallberga. Den 7 maj företog det en uppmärksam vandringsvandring över järnvägen och rikstväan. Det var den fjärde flyttningen huset varit med om, sedan det en gång byggdes på Mariehill i Rännes- (Forts. å nästa sida)

Hr Erik Svensson, Växarp, med maka Ulla, f. Elström, Laholm. (Foto Dahlqvist).

Hr Jan Johansson, Genevad, med maka Börje, f. Andersson, Men-lösa, Hallandsås. (Foto Dahlqvist).

Hr Lars Olof Gunn, Halmstad, med maka Lillian, f. Persén, Laholm. (Foto Dahlqvist).

Hr Rune Pettersson, Laholm, med maka Stina, f. Nilsson, Laholm. (Foto Dahlqvist).

Kriminaltekniska Anstalten har undersökt laholmsbrevet — Utredningen kan fortsätta

Den 30 maj i fjol gick genom svenska pressen nyheten om att en "Helander-affär" i miniatyr hade avslöjats i Laholm. En polisman var starkt misstänkt för att ha författat flera brev med smådande innehåll. Brevet var skrivna på borgmästarens i Laholm skrivmaskin och adresserade bl. a. till länsstyrelserna i Halland och Jönköping. Den i brevet smådade var ett före detta exekutionsbiträde i La-

holm. — Landsfogden i Hallands län har hand om utredningen, som fördröjts bland annat av Kriminaltekniska Anstaltens stora arbetsbörda det senaste året. Nu föreligger emellertid utredningsresultatet från kriminaltekniska klart och har tillställts landsfogden. Utredningen torde därigenom kunna fortsätta inom den närmaste framtiden.

Jättestor amaryllis i Tommared ger glädje åt blomglad familj

Det är kulet, mörkt och dystert i naturen vid denna årstid, och man längtar till sommarens blomsterprakt. Men det är långt dit än, och man får nöja sig med de blommor, som kan finnas inomhus. Och de är inte så många — alla är inte så väl lottade som fru Agda Johansson, maka till lantbrukaren Gösta Johansson i Tommared i Knäred, som kan glädja sig åt en amaryllis, vars make vi aldrig förut sett.

Löken är så stor, att den inte få plats i någon vanlig kruka utan hr Johansson har fått göra en särskild träkruka att ha den i. Den har för övrigt fått två "barn" i form av idollökar, och den har inte mindre än fyra blomstänglar, av vilka de två bär blommor. Den ena stängeln har inte mindre än fem blommor och den andra fyra — hur många det blir på de båda andra är svårt att säga, då de inte slagit ut ännu. De första blommorna har stått ända sedan jul, och säkerligen kan familjen Johansson få glädje av den stora amaryllisen länge än.

— Hur bär man sig då åt för att få en så vacker blomma, frågar vi fru Johansson.

— Jag har inte gjort något särskilt, bara planterat om den då och då. Några veckor före jul planterade jag om den och då fick den förstärkt kraftig jord

FRU AGDA JOHANSSON och hennes dotter Berit framför den härligt blommande amaryllisen.

och gödsel, och sedan har vi varje vecka gett den blomstergödning. Så fort amaryllisen blivit omplanterad började den skjuta ut blomstänglar. Löken är åtta å tio år gammal. Jag fick den av min svärmor och har själv drivit upp den.

Denna drivning har som sagt

lyckats mycket bra och tydligt är att fru Johansson och snart 15-åriga dottern Berit, som är mors hjälpre, har god hand med blommor. Ty det finns många trivsamma växter i det vackra hemmet som ligger fritt och vackert där "vägen tar slut".

Laholms Tidning

Smedjegatan, Laholm
Redaktör och annonschef:
STIG JONSSON

Redaktionschef:

OLOF ASS-PETERSSON
Dagligt nyhets- och annonsorgan för Laholms stad och södra Halland. Markaryd samt angränsande delar av sydvästra Småland och nordvästra Skåne.

Telefoner:

Redaktionen 300
Expeditionen och annonskontoret 299
Annonschef Stig Jonssons bost. anknytn. 299
Kamrer J. Janssons bostad 199

Annonspriser:

Före text 37 öre pr mm. Textsida 39 öre pr mm. Särsk. begärd placering å textsida 41 öre pr mm. Önskas hyra, platsökande o. borttappat 32 öre mm. Förlovnings-, lysnings-, vigsel- o. födelseannonser 7 kr. För hänvisning till och svars emottagande deb. 1:—.

Prenumerationspris

Helt 40:—, halv 21:—, kvartal 11:—, månad 4:—, Postgiro 1737 58. Lösnummer 25 öre.

För allt visat deltagande vid vår Mors och Mormors

Hedvig Wennström

bortgång och för den vackra blomstergården vid hennes bår framföra vi vårt varma tack.

BARN Barnbarn

Ränneslövs kommunalfullmäktige

kallas till sammanträde i kommungården torsdagen den 15 januari 1959 kl. 19.
Ärenden enl. anslagen kungörelse.

Enligt uppdrag

Carl Johansson.

Mälarnas avd. 116

Laholm, har uppborrdsmöte å vanligt ställe fredagen den 9/1 kl. 17.

Styrelsen.

SÄLLSKAPET Gammeldansens Vänner I BASTAD

har möte med samkväm lörd. 10 jan. kl. 19.30 i Idrottsparken i Grevite. För underhållningen svarar Käges orkester. Medlemskap sökes hos styrelsen 70241. Egna samt övriga SSG-anslutna medlemmar hälsas hjärtligt välkomna.

Styrelsen.

Till salu

GYLTOR,

3 st. med grisingstid 16/1, till salu.

Tel. 48 Veinge.

Storkluven björkved

finnes till salu på Säbyholms gård. Tel. 17 Laholm.

En SRB-kviga

till salu. Kalvning i mars. Tel. 65 b Härsåbäck.

Diverse

4 tnd. åker

utarrenderas. Lennart Magnusson, Box 87 Skottorp.

rätt adress för goda Glasögon

Glasögonhuset

Sten Torst Halmstad

VID DÖDSFALL

ring HOLMS BEGRAVNINGSBYRA Tel. 78234 Båstad. — Om besörjer allt. — Hämtar på dödsorten. — Egen modern likbil. — Moderat taxa.

SLAMKALK

Slamkalk finns till avhämtning. Upplastning ombesörjes.

HASSLARPS SOCKERBRUK

Gammeldansare

med vita medlemskort hälsas välkomna till Knäreds Småbrukareförenings julfest i Knäreds Bygdgård lördagen den 10 jan. kl. 19.30. För musiken svarar Valters trio.

Angränsande småbrukareföreningar hälsas välkomna.

Medlemskontroll.

Styrelsen.

Traktorkurser

Kurs för erhållande av körkort för traktor. Teoretiskt prov. Minimialder 15 år. Kursledare: Bilscoleägare Gösta Olsson, Skogaby.

Kurs i skötsel och konstruktion avseende VOLVO/BM diesel-traktorer, BM Viktor, T 230, T 35, T 36. Kursledare: Verkmästare Allan Nilsson.

Kurs i skötsel och konstruktion avseende VOLVO/BM förgasare-traktorer, T 24/25, Volvo Krabat. Kursledare: Montör Erik Lycke.

Kurserna kommer att hållas å Maskinverkstaden, Vallberga, med början den 15 januari kl. 18.30.

Anmälan om deltagande torde omgående eller senast den 12 januari göras till

Vallberga Lantmannaförening

Vallberga. Tel. 200

Efter kontorstid 62170 Ysby.

Laholmsortens Lantmannaförening

Laholm. Tel. 25 — 425.

Familjenyheter

FÖDELSEDAGAR

85 år
fyller i dag föref. fotografen Hans Aage Söling, Hagagården, Båstad. Söling har i många år bedrivit fotoateljé i Båstad och gjort sig känd såsom en skicklig fotograf.

75 år

fyller i morgon hemmansägaren Arvid Gudmundsson, Förs-lövsholm. Gudmundsson är född i Karstorp där föräldrarna var jordbrukare. Han kom tidigt att ägna sig åt modernärningen och övertog 1912 en av släktgårdarna, vilken han innehåft och brukat tills han för en del år sedan sålde jordbruket och inköpte en villafastighet i Viarp. Sympatisk och praktisk som han är har han vunnit allmän aktning.

70 år

fyller i morgon fru Anna Magnusson, maka till lantbrukaren Nils Magnusson, Linghult, Hishult. Fru Magnusson, som är född i Hemmeslöv, reste i unga år till Amerika, där hon träffade sin blivande make. Efter in- gånget äktenskap flyttade makarna tillbaka till hemlandet och köpte ett lantbruk i Linghult. Denna gård innehar de alltjämt. Fru Magnusson är känd för att vara en duktig och rejäl kvinna.

40 år

fyller i dag lantbrukare Valters Svensson, Västorp, Ränneslöv.

VIGSEL

I Kärlekens kyrka i Halmstad vigdes i söndags avdelningschef Einar Landberg och folkskollärarinnan Inga-Lill Ragnarsson, dotter till kommunalkassör Ragnar Johansson och hans maka, född Carlsson, Veinge. Vid inträdet i kyrkan spelade musikdirektör Sam. Claesson Preludium i F-dur av J. S. Bach. Sedan psalm 129:4 sjungits, förrättades vigseln av kyrkoadjunkt Rolf Franzén, som också höll ett tal till brudparet. Fru Maj Claesson sjöng Aria av Händel. Efter psalm 234 uttåg brudföljet till tonerna av Bröllopsmarsch från Delsbo.

I Lunds domkyrka vigdes trettondeafon lärverksadjunkt Ragnar Altgård och lärverksadj. Kerstin Eriksson, dotter till f. badmäst. Emil Eriksson och hans maka, född Nilsson, Halmstad. Vigseln förrättades av domkyrkoadj. Gunnar Anselm, Lund. — Trettondeafon i Veinge prästgård mellan muraren Ingvar Svensson, Stomgården, Tönersjö och fröken Elsa Svensson, dotter till framlidne lant-

brukaren Edvin S. Svensson och hans efterlevande maka, född Larsson, Veinge. Vigselförrättare var kyrkoherden Ljung. Efter vigseln gavs middag i brudens hem varvid brudparet hyllades på sedvanligt sätt.

DÖDSFALL

A. E. Klinker. F. köpmannen Axel Ehrenfried Klinker, Halmstad, har avlidit i en ålder av 73 år. Han innehade på sin tid en speerifaffär i Halmstad. Närmast sörjande är maka.

Johanna Händig. I sin sons hem i Farsta har efter en tids sjukdom avlidit fru Johanna Händig, maka till framlidne lantbrevbäraren Efr. Händig, Harbäckshult, Örkelljunga.

Den bortgångna var född 1875. Närmast sörjes hon av sonen, Steen, tjänstemän i Stockholm, samt av sonhustru och barnbarn.

Karl J. Olsson. Efter en kort tids sjukdom har i sitt 84:e levnadsår avlidit f. lantbr. Karl J. Olsson, Östra Flinka, Örkelljunga.

Den bortgångne var född i Åkarp i Ryas församling. I samband med sitt giftermål 1906 övertog han den egendom i Östra Flinka, som han innehade till 1939, då han överlät den till en av sina söner. Han inköpte där- efter en bostadsfastighet i Ö. Flinka, där han sedan dess bott. Närmast sörjande är barn och barnbarn.

August Svensson. F. lantbrukaren och fjärdingsmannen August Svensson, Eldsberga, avled på onsdagen 86 år gammal. Han var född i Hishult och kom för- ett 50-tal år sedan till Eldsberga. Där var han bl. a. jordbrukare, maskinist samt någon tid fjärdingsman. För ett tiotal år sedan blev han änklings och sedan har han i sin höga ålder klarat sig och sitt ensam till för ett halvår sedan. Närmast sörjande är barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

BEGRAVNING

Stiftet efter lantbrukare Erik Petrusson, Killhult, vigdes i går till den eviga vilan i Västorpens kyrka. Prestavärdare var lantbrukarna Egon Johansson och Kurt Gustafsson, båda från Killhult. Jordfästningen förrättades av kyrkoherde Arvid Halland. Unisont sjöngs ps 396:5. En rik och vacker blomstergård hade sänts till baren.

I Tjärby kyrka jordfästes på onsdagen stiftet efter fru Cecilia Larsson, Veinge. Prestavärdare var f. stationskarl Hilmer Norén och lantbrukare Adolf Carlsson, båda från Veinge.

Jordfästningen förrättades av komminister Nyqvist, som även utförde begravningsmässan. När kistan utbars till graven spelades stilla orgelmusik. Vid graven sjöngs unisont ps 105:5. Vackra blommor pryddes baren.

LAHOLM

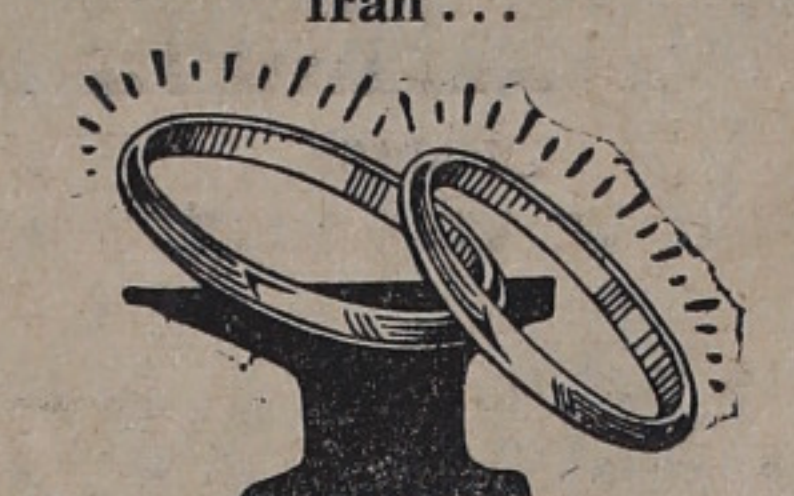
Visitation i Hinnersyd.

Biskopen i Växjö Elis Malmeström har för avsikt att den 8—10 maj i år visitera Hinnersyds pastorat.

Prästskapet.

Såsom sökande till lediga kyrkoherdetjänsten i Stenbrohults församlings pastorat har vid anskningstidens utgång den 3 ds anmält sig kyrkoherden i Svartorp J. A. Olsson, komministern i Örnköldsvik, Luleå stift, F. Dahlbäck, kyrkoherden i Fliseryd K. G. V. Fredén, komministern i Torpa S. V. B. Svensson, t. f. kyrkoherden i Dädesjö G. V. Wärdeman, komministern i Allem M. A. Björkman, komministern i Hörby, Lunds stift, I. A. Bärström, komministern i Femsjö O. A. Alfröst, komministern i Vittaryd och Dörarp K. U. Andersson, komministern i Blådinge N. O. A. Ekedahl och kyrkoherden i Färö, Visby stift, S. Burstedt.

Börja lyckan med ringar från ...

Alfr. Lindströms Eftr
Laholm. Tel. 71

Domkyrkokomminister.

Till domkyrkokomminist. i Växjö har vid val utsetts komministern i Lekaryd Nils Bondeson. Han fick 174 röster av 352 av- givna.

LAHOLMS KEMISKA

VINGESGATAN
Tel. 732 - Laholm
Filial i Östertullsgatan 4
Tel. 725.
Välgjort arbete till humana priser.

Landsfiskal ...

(Forts. fr. föreg. sida)

brotten gällde särskilt Skummeslöv och Hemmeslöv, där en förymrd skyddshemselev försämrade statistik.

— Vi har en annan grupp av brott — den där det bl. a. ingår falskdeklaration, olovligt byggnad, hemfridsbrott, förvandling av böter, misshandel m. m., och här visar siffrorna en mycket stark nedgång. Under 1957 hade vi 261 sådana brott medan siffran för 1958 är 168. Speciellt misshandelfallen visar stark minskning. Siffrorna för större trafikförseelser, vari ingår rattfyllerier uppgår för 1958 till 207 mot 171 för 1957.

— Det som redovisas under smärre förseelser såsom felparker, brott mot stopplikt, fortkörning, överlast, ej lösta rättslicenser, cykling utan ljus, ej vidmakthållen trafikförsäkring m. m. har minskat från 922 under 1957 till 885 under fjol- året. Strafföreläggandena däremot visar en ökning till ca 800 mot 737 under 1957. Dessa godkänns som regel och det är huvudsakligen överlasterna, som det blir "bråk" om. Det är ju många lastbilsförare, som inte vill godkänna vägningarna vid vägen i Vallberga, men som regel blir dessa föreläggande fastställda av häradsrätten.

stavsson, Högaryd, brodern Petrusson, Hishult och lantbrukare Egon Johansson, Killhult. De sörjandes tack för hedersbevisningen framfördes av kyrkoherde Halland. Unisont sjöngs ps 396:5. En rik och vacker blomstergård hade sänts till baren.

I Tjärby kyrka jordfästes på onsdagen stiftet efter fru Cecilia Larsson, Veinge. Prestavärdare var f. stationskarl Hilmer Norén och lantbrukare Adolf Carlsson, båda från Veinge.

Jordfästningen förrättades av komminister Nyqvist, som även utförde begravningsmässan. När kistan utbars till graven spelades stilla orgelmusik. Vid graven sjöngs unisont ps 105:5. Vackra blommor pryddes baren.

Fin donation till Hallands jordbrukare

Hallands hushållningsallskap har fått en ny donation. Framlidne lantbrukaren Emil Håkansson, Rolfstorp, som saknar bröstarvingar, har nämligen sedan vissa legat utgått testamenterat sin kvarlåtenskap till halländska jordbrukarnas fromma.

Behållningen som f n är placerad i en göteborgsfastighet och torde uppgå till ca 100.000 kr skall utgå i en fond benämnd Håkanssonsfonden samt förvaltas av hushållningsallskapet i länet. Avkastningen från denna fond skall enligt donationsbestämmelserna användas för undervisning av jordbrukare.

Hushållningsallskapets förvaltningsutskott beslutade vid sitt sammanträde på Rossared i går att med tacksamhet mottaga donationen. Vid samma tillfälle valdes till förvaltningskommitté för Morups kyrkostyrelse dir Nils Ch. Månsson, lantbr Johan Johansson, Järnsmölle, och lantmästare E. Ramstedt, Staf-singe.

Donator Emil Håkansson var född i Håkantor, Rolfstorp. I unga år övertog han fadergården och utmärkte sig som en mycket framstående och intresserad jordbrukare. Senare startade han hönseri, vilken rörelse han under många år hade stor framgång med. Han var för övrigt en av de första i varbergsorten, som slog sig på hönskötsel i större skala. År 1950 överlät han gården till en systerdotter och hennes make Folke Kristensson, och flyttade omedelbart därefter till Göteborg, där han inköpte en större fastighet för något över 400.000 kr. Hur mycket han satte in i denna är obekant men känt är att Håkansson var en förmögen man. Han avled den 7 december. Utöver den nämnda donationen har han testamenterat 50.000 kronor till syskonbarnen.

Jordbruket följer med sin tid!

STOCKHOLM (Press)
De som påstår att jordbruket inte följer med sin tid har inte rätt, hävdar sekreteraren E. Swedberg i Sveriges lantbruksförbund, vilken i Lantmannen drar fram fakta som kan anser klart visa, att teoretiska skjut över målet. Under femårsperioden 1951—56 minskades brukningshushållerna över 2 hektar åker med ca 10 om dagen. Med samma takt är antalet år 1990 nere i 150.000, d v s hälften mot 40 år tidigare.

Jordbruket är numera befolknings- och arealmässigt en krympande näring. Vad som framförallt kännetecknar dagens jordbruk är den kraftigt fortskridande mekaniseringen. Jordbruksbefolkningen nådde sitt absoluta maximum för 75 år sedan med drygt 3 miljoner. F n är jordbruksbefolkningen nere i ca 1.300.000 eller endast 16—17 proc av totalbefolkningen. Antalet yrkesverksamma har under en följd av år nedgått med fyra proc, d v s 15.000 yrkesverksamma har varje år lämnat jordbruket. Åkerarealen minskar nu för varje dag med 30 hektar odlingsjord. Att plantera skog på denna mark med utsikt till förtäring först om 50—100 år har flertalet jordbrukare inte råd med.

Vad som kommer att hända i fortsättningen går sekr Swedberg inte närmare in på. Men vare sig vill eller inte så har vi enligt hans mening att se fram emot en fortsatt avfolkning av jordbruket, och en fortsättnings minskning av det areala underlaget för jordbruksproduktionen. Statsmakterna kan genom sina åtgärder modifiera takt, men längre bör man knappast gå i sina förhoppningar eller farhågor inför jordbrukspolitikens möjligheter. Det är lätt sagt, att det är till fördel för de kvarvarande brukarna om så många som möjligt skaffar sig annat jobb. Rekommendationen är emellertid verklighetsfrämmande i ett viktande konjunkturläge med ökade sysselsättningsvårigheter liksom för de äldre brukare som har svårt att anpassa sig till ett nytt arbete i en ny miljö.

Det är möjligt att det svenska jordbruket om ett eller annat sekel kommer att domineras av mjölk-, fläsk- och äggfabriker. Säkert kommer dock här liksom i USA familj jordbruket om än med ökade arealer att utgöra ryggraden i näringen och sekr Swedberg säger sig vara förvissad om att det om 100 år skall kunna sägas om Sveriges jordbruk i mitten av 1950-talet att de visste att ganska väl anpassa sig efter den nya tiden.

DET RÄCKER VÄL.

— Har fröken några referen-

ser? — Om jag har referenser! Snälla direktör, på mina tre senaste platser blev jag ivägskickad på mina chefs fruans enträgna begäran!

Texons

HALMSTAD

Realisation

börjar

MÅNDAGEN

den 12 januari

Före detta ...

(Forts. fr. föreg. sida)

Thorbeck under sin Laholmslid verksam bl. a. som hemvärns-kretsens befälhavare under åren 1940—43.

Under sin tid som bagerikon-sulent hos Margarinbolaget reste han över hela landet och speciellt under de första krigsåren tjänstgjorde han ofta som lärare vid de av Sveriges Bageridka-reförening anordnade kurserna i "kristidsbakning".

Det är givet att Thorbecks krafter även tagits i anspråk för olika organisationer under Boråstiden, sålunda är han sedan 1953 ordförande i Borås Bageri- och Konditoriidkareförening och han har under några år varit verksam som kassör i Västgöta-distriktet. Han är revisor i Borås Hantverksförening. Dessutom tillhör han Odd Fellow-logen i Borås, som han omfattar med stort intresse.

Jubilaren är som synes en mycket driftig och framåt man, som kommit på sin rätta post. Till Laholm och södra Halland återvänder han gärna, och med vår bygd har han många starka släkt- och vänskapsband.

13/4 miljoner fackorganiserade

De anställda fackliga organisationer i vårt land räknade vid 1951 års ingång sammanlagt drygt 1/4 milj medlemmar, upplyser en av statistiska centralbyråns sammanställt översikt. De båda topporganisationerna, LO och TCO, hade sålunda 1.422.549 resp 522.763 medlemmar.

De numerärt största förbunden på LO-sidan var Metall med 259.300 medlemmar, byggnadsarbetarna med 134.600, kommunalarbetarna med 111.400, handelsanställda 86.850, fabriksarbetarna 65.400, järnvägs-männen 63.900, träindustriarbetarna 62.500, transportarbetarna 47.600 och pappersindustriarbetarna 47.000.

Bland övriga organiserade kan nämnas 39.000 textil-, 39.400 skogs- och flottingsarbetare, 38.800 livs-medels-, 38.100 beklädnads- och 32.500 lantarbetare samt vidare 20.300 elektriker, 15.800 murare, 17.100 musiker, 16.750 typografer, 20.200 målare och 19.300 postmän.

Bland TCO-anslutna leder industrifackförbundet med 88.200, närmast följda av arbetsledarna med 37.400, kommunaltjänstemännen 29.300, handelstjänstemännen 22.250 och statstjänstemännen 20.200. Ett axplock bland övriga ger följande siffror: bankmän 10.200, folkskol-lärare 12.200, folkskollärarinnor 9.200 och småskollärarinnor 12.350, sjuk-sköterskor 16.700, polismän 7.800, underofficerare 6.100, försäkrings-tjänstemän 8.300 och journalister 2.800. I sammanhanget är att nämna att Statstjänstemännens riksförbund räknade 15.300 och Sveriges akademikers centralorganisation ca 47.000 medlemmar.

Arbetsgivarföreningen hade 15.584 företag anslutna med i runt tal 650.000 arbetare och 187.000 tjänstemän. Biltrafikföretagen är visserligen talrikast, över 3.600, men de största företagen är de 1.279 som är anslutna till Verkstadsföreningen och räknar över 230.000 anställda. Drygt 8.800 eller nära hälften av de till Arbetsgivarföreningen anslutna företagen sysselsätter högst 10 arbetare, 4.449 mellan 11 och 100, 978 mellan 101 och 500, 130 mellan 501 och 1.000 samt 124 över 1.000 arbetare.

FULLVUXEN.

Alla män brukar vädra sig till vad de skall få till middag. Så gjorde också en gosse vid namn Emanuel Andersson i Tibro, men han luktade i skorstenspipan. Han var nämligen 2,39 meter lång och vägde 191 kg. Emanuel levde för- hundra år sedan men hans efter-lämnade ägodelar vittnar om att riket talar sanning. Hans skor och diverse klädesplagg, hans stökl och en specialkonstruerad stol berättar om hans dimensions- ner. Men roligt kan han inte ha haft. Han förevisades välden runt men fick aldrig se något själv mer än hoteltrum och förevisningslokaler.

Biograferna

CENTRUM torsdag kl. 8, Barnförb.

ATERKOMSTEN
Paul Newman, Wendell Corey, Walter Pidgeon. "Ett fascinerande filmdrama".

Politisk ...

(Forts. fr. föreg. sida)

lov. Särskilt spännande var korsningen av järnvägen, då man endast hade 41 minuter på sig mellan två tåg. Firma Husflyttningar från Lister-Mjällby klarade dock uppgiften med några minuters marginal.

DEN 13 MAJ inträffade inga epokgörande händelser i södra Halland, men vi på Laholms Tidning minns ändå detta datum, eftersom det var den dagen vi övergick till att ha den lokala texten på tidningens förstasida. Vi var onekligen ganska oroliga för läsekreterns reaktion och ännu mera oroad över om det skulle vara möjligt att varje dag finna tillräckligt med lokalt material för att fylla förstasidan. Såvitt vi visste hade ingen ortstidning tidigare vågat sig på detta experiment.

Först nu, drygt ett halvår senare, har vi möjligheter att få svar på den första av dessa frågor. Den ökning av LT:s upplaga vi i dessa dagar kan glädjas är jämfört med motsvarande tid i fjol, visar, att södra Hallands befolkning vill ha ortstidningarna på hedersplats i tidningen. Att klara den senare uppgiften har inte alltid varit så lätt. Det kan vi bekänna, men inte heller ur den synpunkten anser vi den 13 maj 1958 vara någon olycksdag.

FÖRSTA SMÖRSEGERN över margarinet kunde vi berätta om den 17 maj. Sedan smörpris-sänkningen i månadens början hade smörkonsumtionen i Halland nära nog fördubblats, och smörresorna till Danmark avtagit märkbart. Restauranterna hade redan i stor utsträckning övergått till smör, och även många bagerier och konditorier meddelades från mejerihall.

Samma dag kunde vi antingen tala om, att södra Halland blivit grönt. På några timmar förvandlades lövskogarna från grått till grönt, och då de värsådda grödorna också börjat grönska kunde man verkligen tala om definitivt vår efter denna långa och snöröka vinter. Om vår vittnade några dagar senare 3.000 brevduvor, som Göteborgs brevduveklubb släppte över Laholm, och som ett värtecken må väl även Bel Canto-kören i Laholmsbesök betraktas, även om den kom i en regnig maj-kväll.

DEN 23 MAJ var TV:s länkstation på Hallandsås klar, men det dröjde några månader innan sydhallänningarna fick se svensk TV. En viss licensavgift fick man dock betala vilket helt naturligt retade många.

En försmak av sommaren fick vi den 24, då LT kunde meddela att Strandhotellet skulle hålla öppet även denna sommar. Sedan så många misslyckats att göra hotellet räntabelt tog direktör Färe saken i egna händer, och han lyckades även i detta företag. Några dagar senare var en annan hotellaffär avklarad. Svenska Esso köpte Snappars herrgårdspensionat för drygt 300.000 kronor. Pengarna lär nog komma igen med ränta när motorvägen blir klar.

"Granfest" ...

(Forts. fr. föreg. sida)

IOGT:s ungdomsloge spelade flera sketcher. Vidare förekom amerikanska lotterier, paketauktion samt musik på fiol, dragospel och trummor av bl. a. Gösta Ohlsson, Torsten Svensson, Per Magnusson, och Valdemar Grönberg. Musiken utgjorde de sista och längsta inslaget i kvällens program. — På söndagens eftermiddag inbjöds ett antal pensionärer till fest, och det mesta av lördagens program upptogs då på nytt. Kaffeservering förekom vid båda träffarna.

MARKARYDS-BYGDEN

Laholms Tidnings lokalredaktion: Markaryd, Villagatan
Redaktör: Sven B. Jönsson. Tel 10150.

Realisation

Massor av varor till REKORDLÅGA priser
Några prisex.

200 st. DAMKAPOR 85:—, 95:—, 118:—, 150:—
KAPOR från föreg. år 29:—, 39:—, 49:—
DAMDRAKTER, sommar- och vinter-, 40:—, 50:—, 65:—,
75:— kr.
400 st. DAMKLÄNNINGAR 19:—, 24:—, 39:—, 49:—
300 st. DAMBLUSAR alla prisl. fr. 4:— kr

Dampälsar och pälsjackor

c:a 50 st. till mycket låga priser.

KOFTOR, JUMPERS, CARDIGAN 20 — 30 — 40 % rabatt
C:a 200 st. DAMKJOLAR 12:—, 15:—, 19:—, 24:— kr.
Plisserade fr. 15:— kr.
C:a 75 par DAMLÅNGBYXOR billigt.
BARNKAPOR, DUFFLAR, KLÄNNINGAR 20—30 %.
STÄDRÖCKAR 9:50, GRILLROCKAR 5:25, 6:50, 8:—,
DAMHATTAR 8:—, 10:—, 12:— kr.
Tunna, vackra NYLONSTRUMPOR 2:50.
DAMUNDERKLÄNNINGAR, nylon med spets eller brodyr
8:—, 9:50, 10:50.
Alla sorters DAMUNDERKLÄDER till låga priser.
TROSOR 1:25, bättre 1:75. CHARMUSEBYXOR med re-
sär ned till 2:75.
Alla sorters KLÄNNINGSTYGER.
GOSS- och FLICKPYJAMAS, blå trikå 4:80.

Ett större parti lakansväv blekt och oblekt
till verkliga BOTTENPRISER.

BARNEKIPERINGEN erbjuder GOSS- o. FLICKKLÄ-
DER till mycket nedsatta priser.
Varm, skön LODENJACKA, led modell 4—7 år 14:— kr.
8—10 år 15:—, 14—16 år 16:—

Herravdelningen:

KOSTYMER alla prislägen fr 69:—, bättre kamgarns 135:—
DIAGONALKOSTYMER, en bra slitvara 125:—, 155:—
KAMGARNSKOSTYMER fr. föreg. år 80—90—100:— kr.
ULSTRÄR fr. 75:— kr.
Vinterbonade POPLINROCKAR fr. 55:—
Diagonal JAKTROCKAR 49:—, 59:—
Diagonal BYXOR 23:—, 28:— kr.
HERRPYJAMAS, poplin. st. 46—48 10:— kr, enf. pop-
lin 13:50, d:o av kraftig trikå, något fel 10:50
HERRHATTAR 5:—, 8:50, 12:—
HERRBLAZER 49:—, 59:—
FRITIDSSKJORTOR 6:75, 9:75, 10:50.
FINSKJORTOR fr. 9:50
Spun. NYLONSKJORTOR i höga kvalitéer 25:—
GOSSKOSTYMER (bra vardagsvara) 10—16 år 25:— kr.
GALONJACKOR, helfodrade, bra i ruskvader) 24:— kr.
Äkta SKINNJACKOR, svarta, 95:—, 115:— kr., bruna
d:o 75:— kr.
BLÅBYXOR "sanfor" 8:50.
BLÅBLUSAR med kedja 9:50.
GALONSTÄLL, Jacka och byxor 22:50.
STICKADE VAROR, Cardigan 18:—, Slipover 12:50, pull-
over 18:— kr.
UDDA HERRVÄSTAR, 12:—, 15:— kr.
Varor undanlägges till den 1 februari mot handp.

Varor får ej bytas.

Se våra 9 skyltfönster.

Vi börjar FREDAGEN DEN 9 JAN.

Yngve Olson, Markaryd. Tel. 10068

God arbetstillgång i Markaryd
Värre var det för 25 år sedan

Arbetstillgången i Markaryd är mycket god f. n. trots att det stramat till ganska eftertryckligt på marknaden. För 25 år sedan var läget helt annorlunda och i mitten på januari 1934 redovisade myndigheterna inte mindre än 160 arbetslösa vilket utgjorde en hög procent av den tidens befolkningsunderlag i församlingen. Myndigheterna gjorde allt för att bereda de arbetslösa arbete med bl. a. vägarbeten.

Vid ett kommunalfullmäktige-sammanträde omedelbart efter årsskiftet hade arbetslöshets-kommittén och kommunalnämnden ett förslag om att bygga en gata från Hembygdsparken och fram till Skolgatan vilket även fullmäktige beslutade. De ekonomiska resurserna var emellertid mycket starkt begränsade och vid samma sammanträde bordlade fullmäktige en framställning från sex fastighets-ägare utmed Hyltevägen som anhöll om att få gatljus. Det hela gällde fyra ledningsstolpar och kostnadsberäkningen slutade på 278:50 kr. Fullmäktige var inte så rädda för själva anlägg-ningskostnaden men reagerade mot att elförbrukningen kom att belasta köpingen med 100 kr årligen.

De arbetslösa hade samman-slutit sig till en förening, "De arbetslösas förening", och hade genom denna begärt att i efter-skott utfä julköpen med 25 kr för gift och 15 kr för ögilt. Fullmäktige avlog framställ-ningen efter votering med 3 röster mot 6 men beslutade fullmäktige att i stället ge de arbetslösa ett förskott med 15 kr. Under åren dets behandling i fullmäktige framfördes även 10 kr som lämpligt förskott men efter votering där ordförandens röst blev utslagsgivan-de beslutade fullmäktige att stanna för det högre beloppet.

Vid årsskiftet hade man 40 arbetslösa i Markaryds köping och av dessa var 15 familjeför-sörjare. Vid de kommunala re-servarbetena hade sysselsättning beretts 13 av de arbetslösa. I Markaryds landskommun var det än värre med hela 98 arbetslösa av vilka 39 voro familjeför-sörjare. Av dessa hade 17 be-rettis arbete vid kommunala re-servarbeten.

Senare steg siffran så att man i församlingen hade 160 arbets-lösa.

De kommunala myndigheterna hade inte mycket pengar att sätta i reservarbeten. Kommunalskat-telängden som förelåg i början på januari månad utvisade att med 8 kr. uttaxering beräknade man få in 83.000 kr. Denna summa skulle räcka till hela den kommunala budgeten under ett år. Följden blev den att många arbetslösa fick beredas arbete på annan ort. Markaryds landskom-mun som i slutet på januari 1934 hade över 100 arbetslösa hade fått 45 försörjningspliktiga och 5 icke försörjningspliktiga pla-cerade vid statens reservarbe-ten med byggandet av Lam-hultsvägen. Vid kommunala re-servarbeten hade man berett

ytterligare 40 arbete och kon-tantunderstöd utbetalades till 20 arbetslösa varav 9 med familj. Detta understöd utgick med 1:60 per familjeförskörare och 30 öre för varje barn och dag dock högst 14 kr per vecka. Ung-karlar fick i understöd 1:05 kr per dag.

För att lindra arbetslösheten hade ortens myndigheter före-slagit att man skulle anlägga vatten och avloppsledningar i köpingen men AK avlog fram-ställningen om statsbidrag. Or-saken härtill torde ha varit att AK ansåg att köpingens och landskommunens 160 arbets-lösa var ett för litet antal för tilldelning av statsbidrag i den omfattningen som ansökan in-nebar. Statsbidrag hade begärts med 50 procent av totalkostna-den 190.000 kr.

Styrelsen för Markaryds lant-mannaskola framhöll med tanke på de arbetslösa i ett yttrande

till lantbruksförbundet att man skulle bereda vissa arbetslösa möjligheter att genomgå vissa kurser vid skolan och att den praktiska undervisningen i dessa kurser skulle kunna bedrivas på ett sådant sätt att eleverna skulle förvärva sig tillräcklig vana och företagsamhet med jordbruk så att de kunde åtaga sig avlönade anställningar inom jordbruksnäringen. Kurserna skulle bl. a. omfatta ett fullstän-digt program för torrläggning och anläggandet av betesvallar. För de arbetslösa i Markaryds köping blev det en liten lind-ring i slutet på januari månad då schaktningsarbetet igångsattes av Strandgatan från Hembygd-s-parken och fram till skolan och Levi Carlssons bilverkstad. Tio man arbetade härmed och sam-tidigt igångsattes grundgräv-ningsarbetet för Markaryds Järn-väghotell där en del arbetslösa fick anställning.

Essji.

Sagan om tre sjöar i Hishult
= Märken efter jättarnas gryta

I OCH INTILL byn, där jag föddes ligger tre små sjöar i en triangel med korta avstånd från varandra. Gårdsjön ligger all-deles öster vägen mellan Hishult och Knäred mitt emot byns största gård. Balkeresjö ligger en bit söder om vid samma sida om vägen och Igeltasjön en bit väster om vägen. På norra si-dan om Gårdsjön ligger en hög backe, som kallas "Bjåred" — den har en brant sluttande sö-dersida. Från Gårdsjön här jag ett tragiskt barndomsminne. År 1879 fick jag som femårig se den stora gårdens ägare Lars Erlandsson och hans 13-åriga son Elov fiskas upp med en båtshake ur sjön, där båda drunknat knappt fem meter från land. Jag kan aldrig glömma ankans förtvivlan.

Men det var egentligen inte detta jag skulle skriva om utan den gamla sagan om de tre sjö-arnas tillkomst. En äldre änka berättade i min barndom sagan för dem som var intresserade att höra på. Ankan hade i sin ungdom haft tjänst på både Sjöboholms och Oxhults herre-gårdar och där blivit fullprop-pad med spökhistorier och his-torier om jättar, troll och män-ga andra andeväsen på ont och gott. Hon var mycket vidskeplig och trodde blint på att allt detta som berättades hade hänt i forna tider. Nu berättar jag vad jag minns att hon berättade om dessa tre sjöars tillkomst:

"I BJÅRED bodde en väl-digt stor jättfamilj. Jätten själv hette Snorke och hade överna-turliga krafter liksom hans kvinna. De två gjorde aldrig något ohägen för sina grannar, och lånade de någon gång nå-got av bonden som hade sin lilla gård på en backe — en kappe salt eller dylikt — så lånade de alltid dubbelt igen. Det var alltid något av jätte-barnen som skötte om länen. Självis visade sig jätten aldrig vid dagsljus. På natten däremot var han ute och skaffade förnö-denheter — han såg lika bra i mörker som vid fullt dagsljus. När jätten skulle fylla 300 år hade han beslutat att bjuda hem sina släktingar, som bodde i andra "Bjåred" vida omkring och även sådana släktingar som vid världens början gift sig med trollmör och nu blivit ägare till trollens gods såsom Trolleholm, Trollenäs m. fl. Det skulle bli ett jättkalas som skulle fylla salarna i "Bjåred". Jätten hade beräknat att det till middagen skulle äta sju gödda, helstekta oxar och en massa smådjur. Oxarna skulle stekas samtidigt i en jättgryta som han icke ägde, och inte heller kunde de få plats i familjens jättkök. Jätterfrun visste att det var omöjligt att få läna en gryta någonstans, men han fann på råd. Han gick ner till Skåne efter

En fin gammal hishultssaga

har räddats undan glömskan av C. O. Nilsson — trätöf-fel-makaren och bygdeberättaren — som här återger den saga, han en gång själv för många, många år sedan hörde berättas av en gammal kvinna i Hishult. Sagan är inte minst in-teressant som exempel på hur man förr i världen levde nära det mystiska — jättarnas och trollens och feernas — värld.

några ofantliga säckar lera och började forma till en jättgryta på tre kollosala ben, som han först format. På ett stycke i bokskegen, där urberget gick upp till en slät yta i jämnhöjd med marken, satte han igång med arbetet, och efter några dagar var grytan färdig. Så brände han lergrötan på ett väldigt bål, och det visade sig sedan grytan svalnat, att den ej spruckit, så den skulle nog bli bra att steka oxarna i. Om nit-terna hade jättfolket mycket att bestyra med allt som skulle skaffas till kalaset. Bonden, som var närmaste granne, hade hört det stundiga natttrampet och be-slöt ligga på lur för att upp-täcka ingången till Bjåred. Men hur han kikade i mörkret fick han inte se ingången, men han tyckte sig se att jätten gjorde en viftning med handen mot honom. Av vinkningen uppkom ett så kraftigt vinddrag att bon-den stöp omkull och skyndade sig hem.

OXARNA VAR KOMNA från ett skånegods och blev fort slak-tade och alla kropparna lades i grytan, där det ändå blev gott utrymme. Så tändes ett väldigt bål både under och runt grytan. Jättkvinnan skulle passa gry-

SENASTE NYTT

Skadskjuten älg led tre månader

En skadskjuten älgjur som släpat sig omkring på tre ben i trakten av Oderljunga sedan oktober har befriats från sitt lidande sedan ett stort spaningsuppbåd påträffat djuret. Det var tack vare snöfallet som den skadade älgen blev upptäckt. Man iakttog egendomliga spår i snön och kunde därav dra den slutsatsen att det var en älg som dragit sig fram på tre ben. Djuret fälldes efter upptäckten med ett välriktat skott. Ena benet var sönderslitet av den beskjut-ning djuret varit utsatt för under oktober då älgarna var lovliga att skjuta. (Oderljunga i dag TT)

Ingemar nummer 1
även i Frankrike

PARIS. (TT—AFP)

Ingemar Johansson blev nr 1 den franska boxningsförfä-ten Rings omröstning om bäste utländske boxare 1958.
Av Paris boxningskriterer som deltog i omröstningen fick Ingemar 6 röster. På delad and-raplats kom Sugar Ray Robin-son och Archie Moore med 5. Världsmästaren Floyd Pat-ter-son fick 1 röst liksom världs-mästaren i flugvikt Pascual Pe-rez, italienaren. Duilio Loi och ungraren Lazlo Papp.

Snart jämykt
emellan könen
i "studenten"

STOCKHOLM (Press)

En studenttårgång höll sig för tio år sedan omkring 4.000, nu är den uppe i ungefär det dubbla. Elev-tillströmningen till läroverken ökar ju kraftigt varje år och därmed även studentproduktionen. Ifråga om dem som avlade godkänd stu-dentexamen 1947 — de var 7.307 st — föreligger nu en statistik, som belyser linjeval, studenternas me-delålder, kuggningsprocent m. m.

Det året var det första som stu-denter utexaminerades på allmänna linjen — det blev 1.450. På real-linjen examinerades med godkända resultat 3.149 och på latinlinjen 2.708. Man lägger märke till att de kvinnliga studenterna ökar kraf-tigare i antal än de manliga; medan redogörelseåret de manliga stu-den-terna ökade med 342 till 4.023 blev det för de kvinnliga en ökning med 412 till 3.284. Privatisterna har bli-vit färre än förr om åren.

Medelåldern vid studentexamen-avläggande är 20,1 år, för männen 20,3 och för kvinnorna 20. Bäst i examen klarar sig de allm lärover-kens elever; för dem stannar kugg-ningsprocenten vid 6,5, medan man-fallet som vanligt är störst bland privatisterna, av vilka drygt 60 proc "kör". Eleverna från privat-läroverken klarade sig till 83,4 och från försvarets läroverk till 93,3 proc. Överhuvudtaget var kugg-ningsprocenten låg ifråga om 1957 års abiturienter, i det att av de till examen anmälda männen klarade sig 87 och av kvinnorna inte mind-re än 93 proc. Totalt sett var kugg-ningarna talrikast på reallinjen.

Båstad

Posten i Båstad ökade i jul.

Jultrafiken vid postkontoret i Båstad har gått väl i läs trots ökad trafik. Siffrorna visar näm-ligen ökning överlag. Antalet in-lämnade paket under tiden 15—31 december vid båda postanstäl-terna i köpingen var 826 (Båstad 1—597, Båstad 2—229). Under samma tid 1957 var antalet sam-manlagt 648. Årets siffror har re-glerat jul- och nyårskort är re-kordartade. Båstadposten har sånt iväg 16.876 och tagit emot 16.223. Den 22 dec. var den brä-daste dagen med 6.041 avskicka-de medan julförskottet var värst när det gäller ankommande, 3.989. Räkning av jul- och nyårskort sker vart tredje år och siffrorna för 1955 visar avgångna 16.494 och ankommande 15.348, en ö-kning jämfört med detta år med nära tusentalet kort.

Kurs i släktforskning i Båstad?

Vid ett av Bjåred Håras Hem-bygdssällsamt i höstas anordnat möte i hembygdsparken i Boarp med ett föredrag av skriftställar-en Herbert Larsson i Raå om släktforskning visade det sig, att intresset för en kortare kurs här var mycket stort. Över 20-talet antecknade sig för deltagande i en sådan kurs.

Under samarbete med Samfun-det för Hembygdsvård i Stock-holm har föreningen beslutat att förlägga kursen till Båstad, där församlingens hembygdsnämnd välilligt ställt till förfogande, lördagen den 17 och söndagen den 18 ja-nuari. Som kursledare har för-värvat genealogen G. Norman, Piplands-Näsby.

Jag
såg
igår...

... att man tagit itu med en del ledningsgrävningar på Te-gelbruksvägen här i Laholm.

... att stadens sandningsbilar var ute tidigt på morgonen. Och det behövdes, för det var or-dentligt glatt på gatorna.

Markaryds kommuns
kommunalfullmäktige

sammanträdes torsdagen den 15 jan. 1959 kl. 19 i vanlig lokal. Obs! dagen.

Olof Sellén
Ordf.

Kyrkorådet i Markaryd har omvänt landstingsman Al-got Lundin, Ekhult till kyrko-och skolkassör. Hr Lundin har även omväls till v. ordf. i skolorådet och kyrkorådet samt till ordf. och kassör i Markaryds sockens skogs allmänningssamfund.

Skogsauktion har hållits i Markaryd varvid Markaryds landskommuns skogs-allmänningssamfund försälde en rötstående virkespost i Åmot om-fattande 544 träd av både gran och tall innehållande tillsammans 250,02 km. Skogsposten inropad-ans av trävaruförman Bröderna Svensson, Fjärholm för 10.000 kr.

Markarydsfru med tur. I sparbankens spartipstäv-ling, som nu blivit avgjord, erhö-ll fru Sara Johansson, Östergatan, Markaryd ett pris på 50 kr.

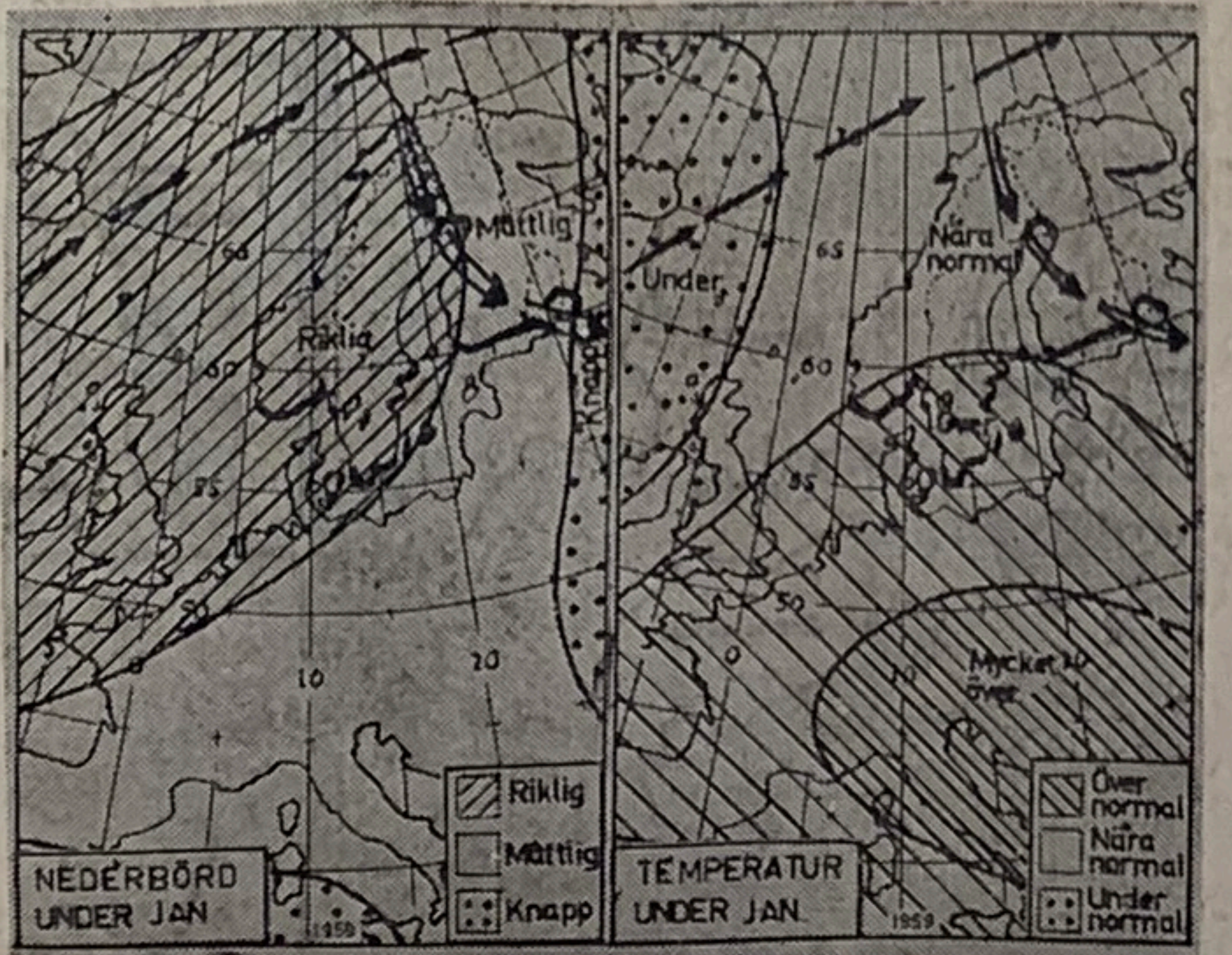
MAX HANSENS LILLE SON hade för en gångs skull fått löfte att titta på sin pappa från kulla-skyrnan, men med stränga order att hålla sig undan scenen. När Mi-nimax fick se sin pappa i en öm scen med Lena Granhagen blev det emellertid för mycket — pojken gick fram så långt att han blev synlig för publiken. Och så sa han:
— Far jag trodde att du bara kyssat mor!

Mildare och nederbörd

Dominerande inslag av för års-tiden mildt väder i södra Sverige och riklig nederbörd i hela riket foruter den amerikanska väder-leksbyrå i sin långtidsprognos för januari.

Lågtrycksbanorna förutses i översvägande grad blir förlagda till Nordatlanten och Norra Ishavet

och beräknas medverka till upp-komsten av riklig nederbörd på he-la den skandinaviska halvön, Eng-land och Nordsjökusten. Bl a under inflytande av högttrycksrörelser över Medelhavet förutses blivande komma att dominera i hela Västeu-roppa och i Sveriges södra hälft. Detta framgår närmare av vidstå-ende kartbilder.

Anmärkning. Långtidsprognosen är ingen förutsägelse i vanlig me-teorologisk mening utan en på globala observationer grundad be-dömning av den dominerande vä-derlekstypen under den avsedda

prognosperioden. Om utsikterna på kortare sikt kan f n endast de dag-liga rapporterna lämna besked. Prognosen säkerhet är störst in-om temperatur- och nederbörds-områdena centrala delar samt un-der periodens första 3 veckor.

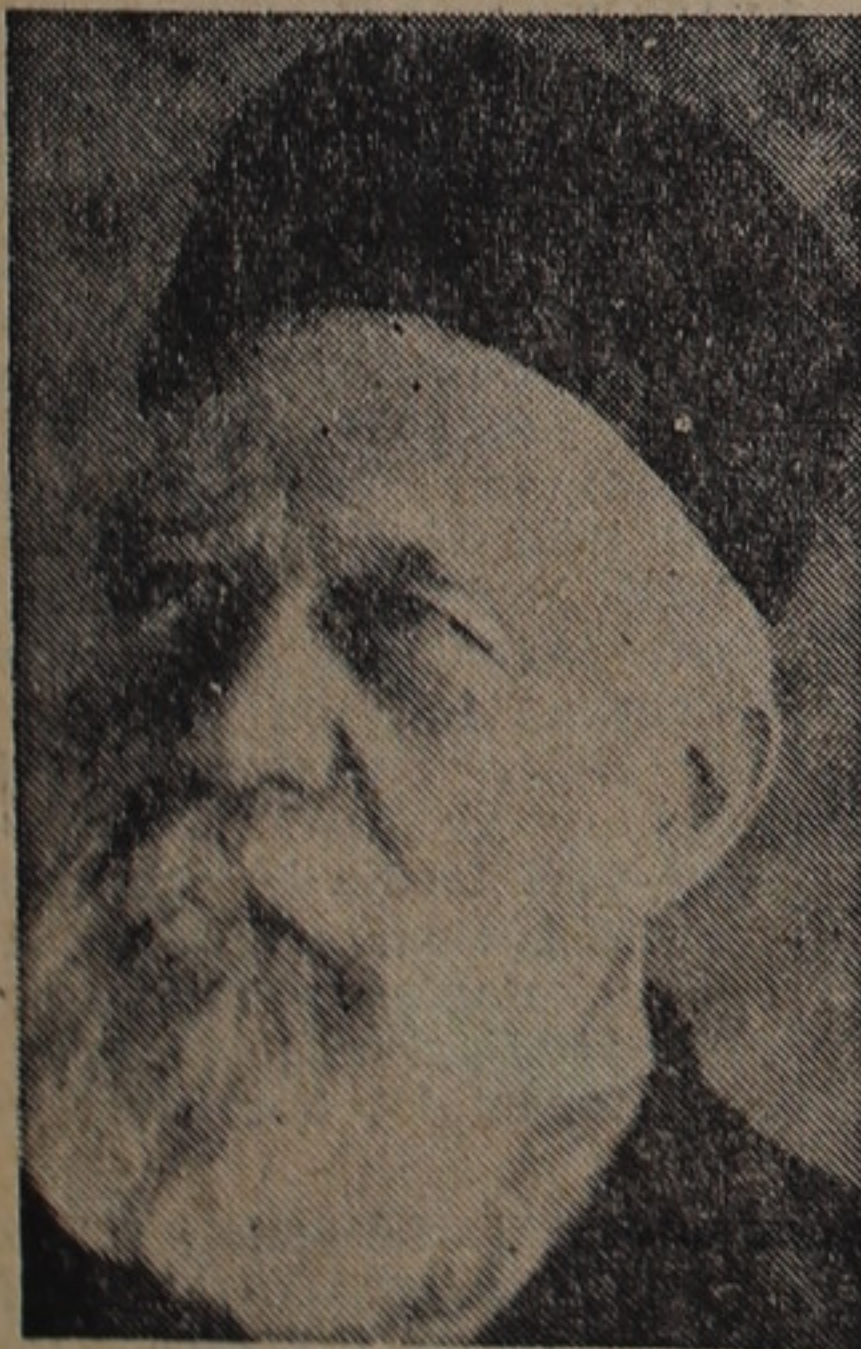
Vad hände för 100 år sen?

Efter upplysningens århundrade, som gick till ända med den franska revolutionens skakningar, följde naturvetenskapernas sekel, och under dess händelserika skede har ingen tidpunkt visat sig vara av större betydelse för kulturens framsteg än det år, från vilket vi i detta nu är skilda genom närmast ett sekel. Liksom för två århundraden sedan militära kraftmätningar pågick i olika världsdelar mellan de dåvarande stormakterna, kunde man även år 1859 fastslå, att krigsfurien gick fram längs många fronter. Kina skakades då av det blodiga Tapingupproret, som ödelade vidsträckt annars bördiga områden och utlänade Peking åt främmande styrkor, och i Indien nedslags som bäst det segslitna Seapoyupproret mot britternas herravälde. Fältherrar sådana som Charles Gordon i Kina och Hugh Rose i Indien vann därvid världsrökt, medan den förste vicekonungen över Indien, greve Canning, skapade sig ett namn i förteckningen över dem som sökt verka för ordning och framsteg i torellansens anda. Hur var det då bestämt i vår egen världsdal vid denna tid?

Den italienska enhetsrörelsen med utgångspunkt från de s k iridentisternas målsetting i Sardinien med dess liberala ställning i monstern, som det gällde att förverkliga över hela Apenninska halvön, men då gällde det i första hand att bryta det österrikiska oke, som ännu vilade över Lombard-Venetien. Med bistånd av franska trupper, som förenat sig med de sardiniska vid Solferino nära Gardasjön vann konungen över Sardinien med de bevingade namnen Victor Emanuel och Napoleon III en lysande seger över österrikarna, men de sårades lidanden ute på slagfältet väckte då hos den unge schweizaren Henri Dunant till liv en mäktig känsla av medkänsla för dem och gav honom så att säga redan på Solferinos slagfält en kraftig impuls. Hans verk om slaveriet och om iakttagelserna vid Solferino hör till de främsta inom den filantropiska och på det humanitära inriktade litteraturen. Sedan Genevekonventionen bildats, var tiden snart inne för en hela världen omspännande rödakorsinstitution, genom vilken tallosa liv sparats och hundratusentals till synes åt döden vigda krigsoffer kunnat räddas och — antingen som fullständigt arbetsdugliga eller åtminstone som partiellt arbetsföra medborgare — kunnat sättas på lämpliga platser inom den stora arbetsgemenskapen.

Dunant fick hälften av första fredspriset

Henri Dunant hörde till de människor, som offrade allt på idealens altare till vårt släktets frömmen. Hela hans ärvda förmögenhet strök med vid de tillkrånglade fiandsliga uppgörelserna under en ti' då Röda korsets institution ännu inte fått den spridning över alla länder, som

Henri Dunant, Röda Korsets skapare.

han eftersträvat. Hemlös och nästan utan medel måste Dunant söka sin utkomst fjärran från sin hemstad. En välförtjänt upprättelse blev halva fredspriset, som tilldelades honom vid den första Nobelfesten, då han befann sig i sin levnads åttionde. Det vore helt visst skäl för envar att under detta nya år inpräglad den självuppförande idealistens namn. Där till kommer helt visst den förestående utgåvan av rödakorsfrimärken till skelminnet av Dunants storslagna idé att kraftigt medverka. Amerikas näst Emerson främste tänkare, Ralph Trine, förkunnade en gång, att man brukar resa ärestoder åt dem som offrat sig för mänskligheten, och inte åt girigbuktarna, som man glömmar. Detta gäller helt visst också för bankieren Necker som sökte avvärja revolutionshotet i Frankrike, Laharpe, som sändes till Ryssland för att uppföstra och undervisa kejsar Alexander I, och Rousseau, den store upplysningsfilosofen, för Henri Dunant att inränga bland stadens Geneves ryktbaraste män.

1859, ett märkesår

För närmast ett år sedan kan man säga att upplysningens århundrade gått till ända och att världen stod på tröskeln till naturvetenskapernas århundrade. Det året utgav Charles Darwin sitt epokgörande verk om arternas uppkomst, vars läro-satser vällat upprörde menings-motsättningar ända in i vår tid. Samma år stod slaget vid Solferino, som gav Henri Dunant impulsen till skapandet av internationella Röda Korset. Det året avlöstes också Carl XV sin fader Oscar I som Sveriges och Norges konung.

Samma år, som Henri Dunant fick sin geniala tanke på det slagfält, där man ännu inte kunde skymta Kristi kors mitt i blod och flammor, och där ännu intet vapen sänktes, ingen kula hejdades, då vagnarna med Röda korsets tecken rullade fram, skedde ett betydelsefullt tronskifte i Mellaneuropa. Wilhelm I övertog då den preussiska kungakronan, men kort därefter följde i rask takt tre blodiga krig, varpå han, sedan kejsar Napoleon III besegrats under den tredje vavgången, utropades till det nygrundade tyska rikets förste kejsare. Den franske regenten hade tingat sig som belöning Savoyen med Nizza. Nu måste han avstå från rike och krona, sedan han — därtill förledd genom inhälllet i

Charles Darwin, utvecklingslärans mästare.

den beryktade Emsdespeschen — tagit risken att förklara det vapen-starka Preussen krig. Vikterna flyttades hastigt om i händelsernas vägskäl, men de många krigen i Mellaneuropa och på Frankrikes slagfält främjade tanken på Röda korsets utbredning. Dess anda vann alltmånga gehör bland folken och stärktes ytterligare, då vid det gångna seklets slut den ryske tsaren föreslog inkallandet av den första fredskongressen. Inför vaktombudet i Preussen för ett sekel sedan betydde tronskiftet i Norden vida mindre. Där följde vid samma tidpunkt Karl XV sin hädangångne fader Oscar I som Sveriges och Norges konung.

Darwin och Arternas uppkomst

Ett formligt jordskred i fråga om vår inställning till livsproblemen i största allmänhet innebar Charles Darwins epokgörande verk om arternas uppkomst, som utkom 1859 och inom kort förskaffade sin då femtioåriga författare världsrökt. Darwin hade i sin ungdom varit med om en världsomsegling och under tränga studier bearbetat det rika material han samlat. Först efter moget övervägande utgav han en sammanfattning av alla sina rön och iakttagelser. Han kom därvid till den slutsatsen, att alla levande livsformer är gränsar eller kvistar på ett och samma träd. Darwin blev "naturvetenskapernas Koper-nikus", liksom Kant blivit filosofens. Till sitt väsen var han flärd-fri och trodde något i stil med vår Linné på en allting ledande och i tingen inneboende högre makt, som sörjer för att hybris följs av nemesis. Darwin rönt i början starkt motstånd från teologisk sida, men med tiden bröt sig en friare syn på livet sin väg även på kyrkligt håll, och här och var kunde man be-viinna, att biskopar och naturveta-re räckte varandra handen i ljuset av det ordstäv, som lyder: "Jag älskar Platon men ännu högre san-ningen". Mycket av vad Darwin förkunnat, har dock måst avfärdas av senare tiders naturforskare, men alltjämt lever neodarwinismen kvar.

Under det att Darwin lade sista handen vid sitt standardverk, företog ärfvlighetsforskningens banbrytare Johann Gregor Mendel sina undersökningar av växternas fort-planteringsmöjligheter, där han granskade blommor och örter borta i klosterträdgården utanför Brünn. Medan Darwins rykte steg mot stjärnorna, förblev Mendel länge en okänd man. Då Meyers

Allmänna rösträtten 50 år

Det är 50 år sedan — genom riksdagsbeslut den 10 februari 1909 — som den allmänna rösträtten infördes i vårt land. Det var visserligen en allmän rösträtt med modifieringar, men dock ett stort framsteg i demokratisk riktning i förhållande till hur det var tidigare, alltså den första riksdagen 1809 blev ersatt med en riksdag om två kamrar.

Enligt 1866-års riksdagsordning var rösträtten inte allmän, utan begränsad av vissa förmögenhetsvillkor eller s k penningstreck. Rätt att deltaga i riksdagsmannavalen hade endast i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigade män som ägde en fastighet med minst 1.000 kronors taxeringsvärde eller var taxerad till 800 kr inkomst. I våra dagar hade ju ett sådant penningstreck knappast utstängt någon, men med den tidens penningvärde berövade det stora befolkningsgrupper politiska rättigheter. Därtill kom inverkan av det s k skattetrecket, som innebar skyldighet att ha erlagt de tre senaste årens skatter till stat och kommun. Ännu så sent som år 1900 var av beräknade 1.200.000 män över 25 år på grund av dessa och andra diskvalifikationsanledningar endast 359.000 röstberättigade. Och kvinnorna hade ju ingen rösträtt alls.

Det är ganska naturligt att dessa rösträttsbestämmelser redan tidigt väckte kritik och ovilja inom vida folklager, men först på 1880-talet kom frågan på allvar upp på dagordningen. De första kraven på en vidgad rösträtt höjdes från bondepartiet och liberalerna med S A Hedin i spetsen, men efterhand som socialdemokraterna började få inflytande, sållade de sig givetvis till rösträttsivarna. Det första utarbetade rösträttsprogrammet framlades i augusti 1884 av August Palm. Det gick ut på allmän och direkt rösträtt för män och kvinnor som fyllt 21 år samt att valet skulle förrättas på söndag. Det var emellertid först på 90-talet som frågan kom upp i riksdagen. Talrika rösträttsföreningar bildades runt om i landet och agitationen blev allt mera energisk. Förslag till rösträttsreform förelades riksdag efter riksdag med följd att Andra kammaren vid flera tillfällen fattade beslut att utsträcka valrätten, men varje gång följde förslagen på Första kammarens motstånd.

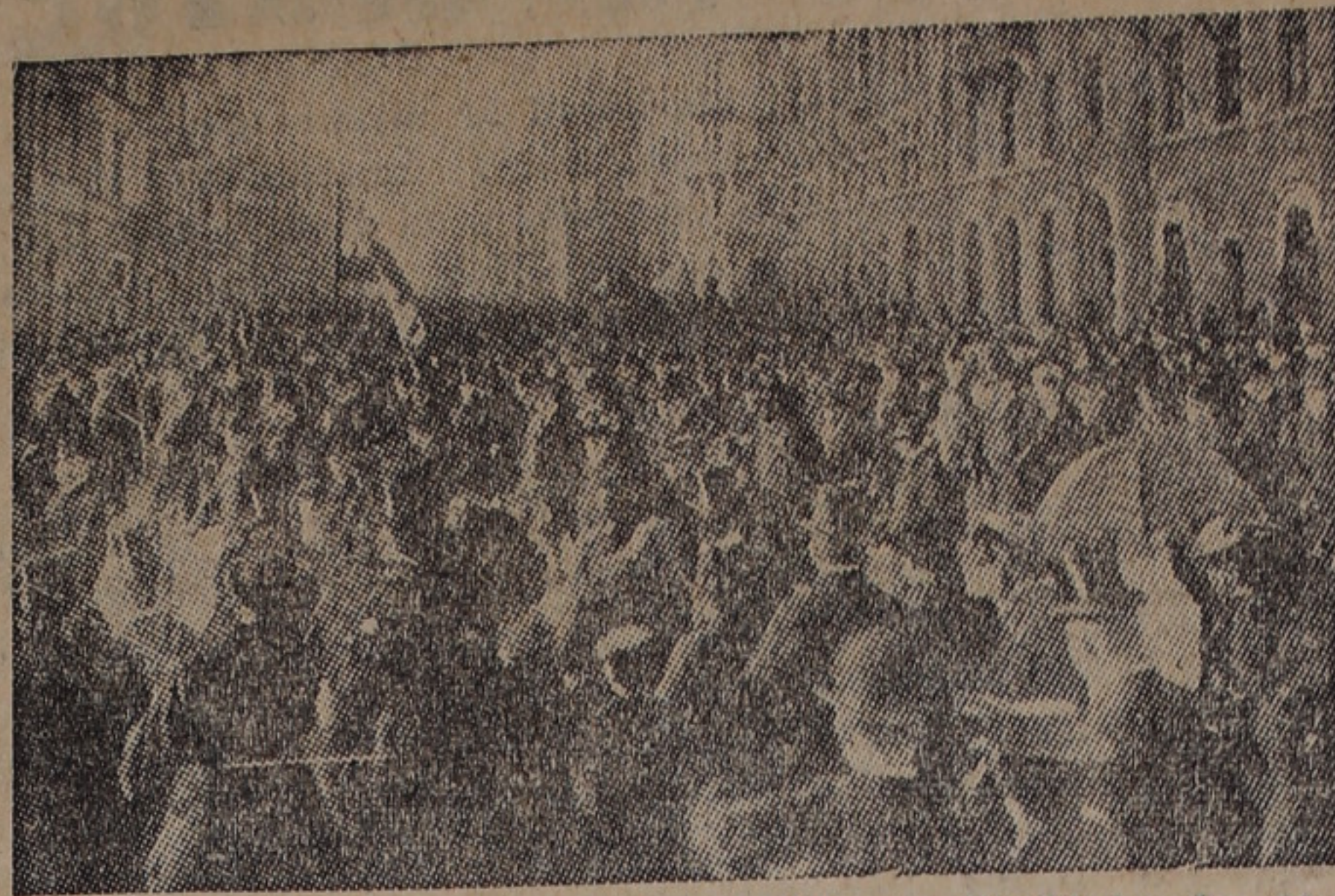
Rösträttsfrågan började emellertid i allt högre grad bli en angelägenhet som stod över partierna. Enskilda individer ur alla politiska riktningar och sociala skikt började inse nödvändigheten av en reform i demokratisk riktning. Werner von Heidenstam gjorde som bekant en god propagandistisk insats i kampen med sin "Medborgarsång", ingående i den 1889 utkomna diktsamlingen "Ett folk". Så sant vi äga ett fädernesland vi ärvde det alla lika, med samma rätt och med samma band för både arma och rika; och därför vilja vi rösta fritt som förr bland sköldar och bågar, men icke vägas i köpmäns mitt likt penningpåsar på vägar.

Sveriges baner att medborgarrätt heter pengar. Ej lika känd är nästa dikt i samma samling, "Röstsedeln", vilken slutar med orden:

Svara, hellre än att knyta näven om den rätt du kallar din: Giv åt Stäl en sedel även eller tag ock min.

Om någon verklig enighet kan konversationslexikon trycktes vid sekelskiftet, var han ännu inte alls upptagen, men på en gång erkändes hans iakttagelser och slutsatser som riktiga. Det skedde genom flera av varandra helt oberoende biologer, och därmed kunde mende-lanismen liksom darwinismen räknas till de viktigaste nya företeelserna i kulturhistorien. Man har visserligen fått ta avstånd från biometri, så att t ex en person, vars mormor är fransyska, inte kan sägas vara till en fjärdedel fransk, eftersom arvegenskaperna blandas om varandra liksom fientvå spelkort i fyra färger med en svit för var och en av våra föräldrars föräldrar, så att till äventyrs genom blandningar släktens stamfaders egenskaper helt kan komma bort. Livsstilen förblir dock bestående liksom intrycken från gångna släktled, knutna som de i regel varit vid hem och härd. Människan är alltså en produkt av arv och uppföstran, tidsända och miljö.

Fil dr Eric von Born

En unik bild från en rösträttsdemonstration i Stockholm den 20 april 1902.

man dock långt ifrån tala. Tvärtom gick stridens vägar mycket höga, och då rösträttsfrågan i maj 1902 behandlades i riksdagen, demonstrerade stora arbetarskolar sina krav genom arbetsnedläggelser på skilda platser i landet, vilka kulminerade i en allmän storstrejk med 160.000 deltagare. I Stockholm utbröt till och med kravaller, som med hårdhet slogs ned av polisen. Anhänganden gjordes, flera skadades och t o m blod flöt.

En fråga inom ramen av rösträttsreformen som väckte mycken debatt gällde själva valsättet — majoritetsval eller proportionella val, det sistnämnda alltså sådana som låter partierna bli representerade i proportion till sin röststyrka i stället för att endast det starkaste partiet inom varje valkrets får någon representant. De flesta talade för proportionalismen, vilken, menade man, skulle ge även minoriteten tillfälle att göra sitt inflytande gällande och "förhindra en förkrossande och förlärande ensidighet i rådslag och beslut". Man hoppades också att proportionalismen skulle mildra de konflikter mellan samhällsklasserna som senaste tiden fått allt större skärpa och ansåg att endast detta valsätt kunde göra rösträtten till en i verklig mening allmän rösträtt, medan däremot majoritetsval skulle lämna mycket stora minoriteter orepresenterade. Även tvåkammarssystemet åstadkom meningsskilligheter. En talarbe-tecknade varje försök att rubba principen om kamrarnas likaberättigande som "ett ingrepp, icke blott emot första kammaren, icke emot endast ett utanverk, utan mot själva grundvalen i vår svenska konstitution", medan från annat håll hävdades att det proportionella valsättet var "främmande för folket", kunde befästa "dualismen i vårt riksdagsskick" samt att valresultaten genom detta system kunde bli oberäkneliga och missvisande. Såväl frågan om proportionella val eller majoritetsval som om enkammar- eller tvåkammarssystem är som bekant aktuella debattämnen än i dag.

Till 1907 års riksdag framlades äntligen ett förslag, byggt på principen om allmän rösträtt i förening med proportionella val, vilket antogs och med vissa ändringar fick vila till nästa riksdag, som efter nya val till Andra kammaren sammanträdde på nyåret 1909, då det åter antogs och därmed blev grundlag. Denna innebär i stort sett att penningstrecken för rösträtt till Andra kammaren föll bort, varigenom rösträtten till denna kammar blev allmän för män. Även valen till första kammaren blev i viss mån demokratiserade. Det dominerande inflytandet som de förmögare haft när det gällde

Vi köpte bilar år 1957 för nära 2,5 miljarder

STOCKHOLM (TT)

Svenska folket köpte år 1957 nya bilar för nära 1,5 miljarder kr och begagnade bilar för in-te mindre än en miljard kr. Bilhandlarna tog emot inby-tesbilar vid tre försäljningar av fyra mot endast två av fyra 1956. De inbytt bilarna såldes med en direkt förlust av ca 2,3 procent på anskaffningsvär-det. Pålägget på nya bilar — minskat med förlusten på in-bytesbilarna — har jämfört med 1956 stigit med närmare 50 procent.

Detta framgår av en undersök-nings, som gjorts av statens pris- och kartellnämnd rörande struktur och marginaler på personbilmärk-naden hösten 1957 och våren 1958. Undersökningen har omfattat 18 bilmärken och dessa svarade för drygt 95 proc av registreringarna 1957. Prisuppgifter för mer än 10.000 bilar har inhämtats från ett rep-resentativt urval av återförsäljare som svarade för 75 prc av för-säljningen 1957.

Vid försäljningen av nya bilar utan inbyte, då detaljhandeln läm-nade i genomsnitt 4 proc rabatt på riktprierna, uppgick det uttagna pålägget i medeltal till 16 proc på detaljhandels inköpspris. Pålägget skall täcka försäljningskostnaderna hos återförsäljaren och uttrycket pålägg får sålunda inte förväxlas med begreppet vinst. Vid de för-säljningar, där byte förekom, var pålägget i genomsnitt 22 proc. De inbytt bilarna åsamkade emeller-tid återförsäljarna — utöver för-säljningskostnaderna — en direkt förlust på i genomsnitt 2,3 proc av anskaffningsvärdena. Om denna förlust dras från det uttagna påläg-get på samtliga nya bilar, kvarstår ett pålägg på 19 proc av inköps-värdet på de nya bilarna. Jämfört med en 1956 företagen undersök-ning innebär detta en stegring med ungefär 6 proc, motsvarande när-mare hälften av tidigare utgående pålägg.

Ställes totalöverskottet i relation till de sammanlagda anskaffnings-värdena för sålda nya och begagnade bilar uppgår det i genom-snitt till 11,5 proc. Uttrycker man överskottet på detta sätt visar det sig att totalpålägget sedan 1956 stigit med omkring en fjärdedel. Eventuella förluster på begagnade bilar i lager kan i begränsad ut-sträckning tänkas sänka de angivna marginalerna totalt liksom vid för-säljning mot inbyte.

Nya bilar utan byte

Bättre affär för detaljhandeln Försäljningen av nya bilar utan byte tycks trots rabatteringen ha varit en betydligt bättre affär för detaljhandeln än den övriga bilför-säljningen.

Uttryckt i kronor per bil har detaljhandelsmarginalerna enligt undersökningen för mars 1958 i ge-nomsnitt för hela landet utgjort: vid försäljning av ny bil utan by-te 1.125 kr och nya bilar med återföljande inbytesbilar 660 kr i medeltal per försäld fordon 720 kr. Generalagenternas marginal uppgick vid undersökningstillfället i genomsnitt till 970 kr per ny bil. Den nu utförda undersökningen har icke berört kostnaderna inom branschen.

Som en komplettering till mar-ginalundersökningen har pris- och kartellnämnden därför beslutat ut-föra en undersökning av kostnader och lönsamhet inom bildetaljhan-deln.

— Rent principiellt finns det an-ledning att ånyo understrika att rena marginalutredningar utan sammankoppling med lönsamhets-frågan saknar praktiskt värde, så-der direktör Rosenquist i Sveriges Automobilhandlareförbund med anledning av pris och kartell-nämndens utredning om bilmargi-nalerna. Den redovisade marginal-utvecklingen synes emellertid nat-urtlig med tanke på att 1956 — året närmast före den redovisade utvecklingen — ur lönsamhets-synpunkt var ett dåligt år för bil-detaljhandeln.

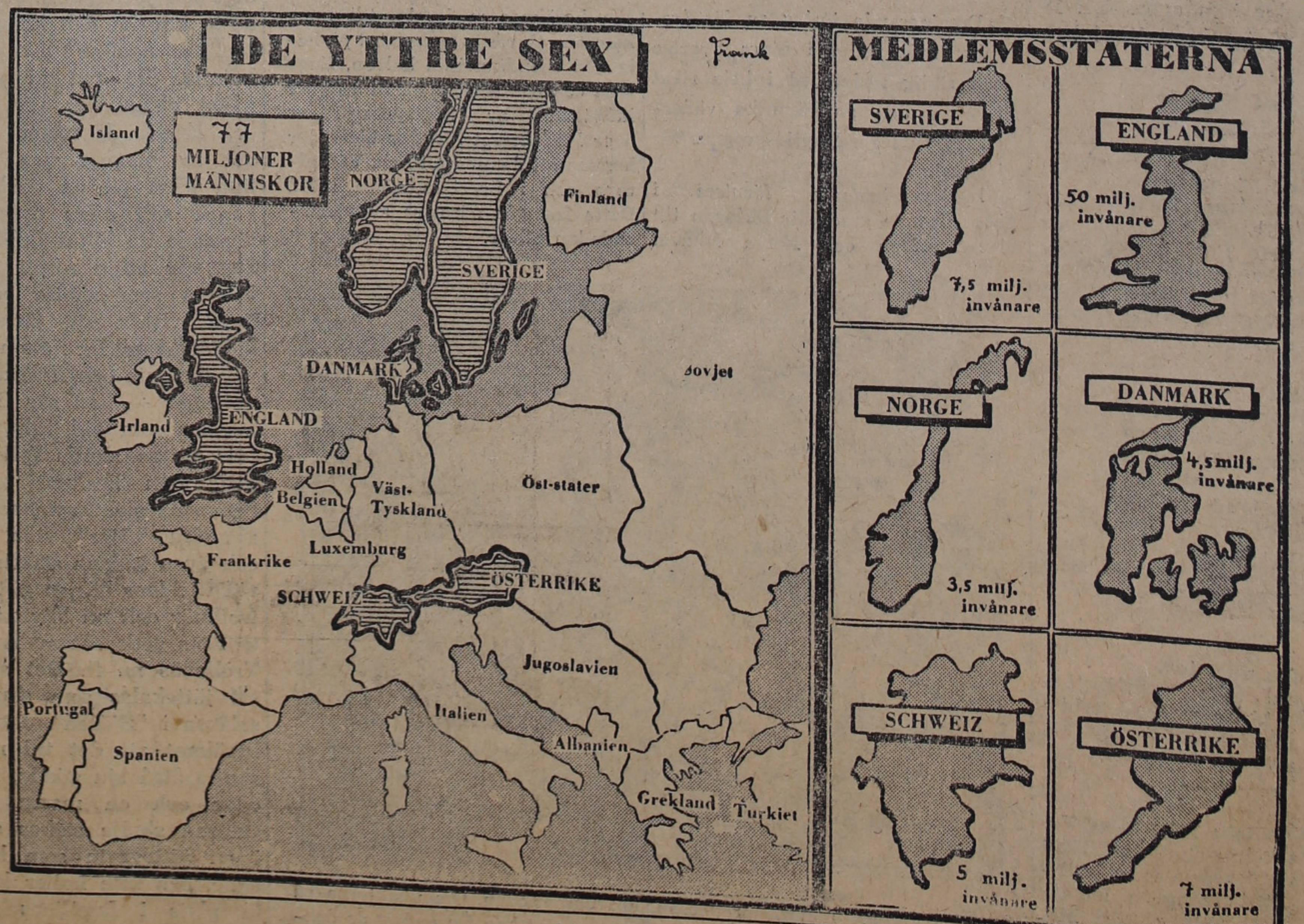
Fortgående omkostnadsökningar och ett ofrånkomligt krav på rim-liga ekonomiska resultat ligger så-lades bakom den redovisade mar-ginalutvecklingen. Å andra sidan måste understrikas att denna på-intet sätt säger något om den eko-nomiska verkligheten av i dag. Ef-ter det besvärliga året 1956 fick huvuddelen av 1957 en stark för-säljningsstimulans av Suez-krisen och envisa rykten om ökad omsätt-ningskatt. Återgången till norma-la förutsättningar och den volym-minskning som på sistone inträtt för flertalet återförsäljare i kom-bination med ett ökat inslag av be-gagnade bilar, som medför stora kostnader i distributionen, har haft en negativ effekt på det ekonomis-ka utfallet för bildetaljhandeln under 1958.

Sovjet gör bensin i "tegelstensform"

MOSKVA (AEP)

Sovjetunionens militära och eko-nomiska experter tillmåter stor be-tydelse det av professor Lossev nyligen tillkännagivna förslaget vid tillverkningen av s k "hård bensin", d v s flytande bränsle i tegelstensformat. Professor Lossev vid sovjetryska akademiens institu-tion för bränsletillverkning har till det flytande bränslet blandat en sorts specialtillverkad plastmas-sa som lägger sig i form av en skyddande hinna kring bensin-dropparna utan att uppta mer än 5 procent av blandningens volym och 3 procent av dess vikt. Den således bearbetade bensinen pres-sas i fast tillstånd till "tegelstenar" av lämplig storlek, omkring 250 g pr styck. Bensinstenen är lätt att transportera på vanliga bilar och kan lagras då den till temperaturer mellan 50 minusgrader och 60 plus-grader utan att ändra sin volym el-ler sin konsistens. Enkla och billigt framställbara regeneratörer kan monteras in i bilar, traktorer, flyg-plan och fartyg av alla de slag. Re-generatörerna kan snabbt och med säkerhet förvandla stenarna till flytande bränsle.

Professor Lossev sysslar nu med vidgade experiment i syfte att få fram liknande konserverings- och hårdningsmetoder vid lagring och transport av gaser, medikament och födoämnen. Genom Lossevs metod skall dessa varor uppta mindre vo-lym än vanligt och genom den hårda konsistensens tålighet mot fuktighet och temperaturväxlingar får Lossevs uppfinning stor stra-tegisk betydelse vid försörjning av stridande trupper i fält, flygplans- och undervattensbåtsbesättningar samt för civilbefolkningen som vis-tas i närheten av stridsområden i krig eller bor i av strid hotade trakter.

Om vartannat

Det glada tjugotalet

HÄNDELSENA I VÄRLDEN
går med rasande fart, nya uppfinningar förändrar människornas liv, ger oss nya bruksvaror och nya nöjen, men inte kan man säga att det blivit lättare att leva för det. Snarare mera hektiskt och nervöst, trots alla tekniska hjälpmedel. Tänker man något tillbaka, förefaller oss t ex tjugotalet som en lugn och idyllisk tid, då det inte hände så mycket. Dock var det inte så. Decenniet har kallats det glada tjugotalet, då människorna försökte övervinna sviterna efter första världskriget och den allmänna meningen var: aldrig krig mer!

Men... i början på tjugotalet hörde man i Europa för första gången talas om tre trista män, som skulle komma att älska världen olyckor av stora mått. Man hörde talas om Hitler och Stalin och Mussolini. Mussolini och hans fascistparti ryckte till sig makten i Italien 1922. Stalin erövrade Lenin som de ryska bolsjevikernas ledare 1924 och Hitler lät tala om sig en novemberdag 1923, då hans nazistparti misslyckades med en militärkupp i München. Även de kinesiska diktatorerna Chiang och Mao började under tjugotalet sin politiska bana.

Efter första världskriget kom depressionen, penningvärdet föll, arbetslösheten var stor, många förlorade allt vad de ägde. Men småningom började uppmärksamheten, det blev bättre tider, och man behövde inte uppmärksamma människorna att vara glada. De blev sådana av naturliga orsaker.

DET VAR VISST år 1926 som världen gastkramades av den första riktiga niggerjazzflugan, charleston, och från 1925 blev Charlie Chaplins filmer världssuccéer. De hade förstås varit kända länge, men först 1925 i filmen "Guldfeber" företog den lille mannen med de stora otygliga fötterna sin första segermarsch över jorden. Och som den store konstnär han är har han även i sina senare verk förstått att hålla sig i centrum för världens intresse.

I det glada tjugotalets Amerika var det en del personer, som städfade sig världssykte. För var del är vi gärna stolta över, att stockholmsskan Greta Gustafsson under namnet Greta Garbo slog igenom i ett par filmer, i vilka hon hade John Gilbert till motspelare och därmed inledde erövringen av den position, från vilken hon under många år bestämde typen för miljoner kvinnor norrut jordklotet. Efter därpå kom Disney med Musse Pigg, en figur, som visat en alldeles enastående livskraft och glatt miljöer människor.

I tjugotalets Amerika utfördes allt i rivande fart och i stort format. Man har påstått, att då Jödes heten, som sedan spred sig till Europa och nu genomsyrat oss, så att vi hetsas mera — tyvärr! — än amerikanerna själva.

I mitten av detta glada tjugotal hade också Henry Ford fått sin massstillverkning av bilar riktigt igång och sände miljoner av dem ärligen ut över världen. Det var en riktigt amerikansk företeelse. Vad serietillverkning är för något var det många som fick veta

genom Henry Ford och hans fabrikation av bilar på löpande band.

ADVOKATEN CALVIN COOLIDGE valdes till Amerikas president 1924. Han var mycket allvarsam och ordnapp och levde alls inte livet leende, men en gång lyckades man ändå få honom att le.

Några spjuvur ordnade det så, att den tidens kvickaste författare och roligaste scen- och filmartist Will Rogers sammanträdde med presidenten. Amerikerna hade väntat på den stunden och frågat sig, om Rogers skulle kunna få presidenten att dra på smilbandet.

Coolidge tog emot, han tryckte handen på varje medlem av den långa kö, som väntade på företräde, och vid varje handtryckning mumlade han fram ordet:

— Coolidge.

När presidenten kom till Rogers och hade mumlat sitt namn, sade denne:

— Förlåt, jag uppfattade inte namnet!

Då kunde Coolidge inte låta bli att le, han log riktigt gott till och med. Och Rogers hade uppnått sitt mål — att inte bara få presidenten att le, utan hela Amerika — åt episoden.

CHAPLIN ÄR FÖDD I LONDON och hade idén med fötterna med sig på bätresan över Atlanten. Det var hans misslyckande som begravningsbiträde, som gav honom idén.

Chaplin hade i sin ungdom gått arbetslös i Paris men en dag lyckades han få arbete som kistbärare. Redan efter den första begravnings kasserades han. Hans egendomliga sätt att placera sina kistbärare över dem och hans minner hade gjort författningen till en skandal — processionen hade gått och småskrämt hela vägen från sorghuset till kapellet. Chaplin placerades på en av likvagnarna med stränga order att inte sätta sina fötter på marken.

Han passade inte där heller. Hans sätt att meddela sig med hästarna väckte allmän uppmärksamhet. Han blev kär i en flicka och spanade efter henne överallt, varför hon körde ouppmärksam. Slutligen klagades det på att han med sin idiotiska min följde hela gatan ut, vilket var ytterst pinsamt. Och sedan han kört till en kapplöpning i sin likvagn, där han visste att flickan var, och därinne spelat fin herre för sin tillbedda i hög hatt, fick han sitt avsked på grått papper.

HÄR HEMMA I VART LAND hade vi också många glädjespridare på tjugotalet, främst bland dem var Ernst Rolf och Karl Gerhard. Rolf's bana avbröts hastigt, medan Karl-Gerhard ännu med spirituellt elegans behåller sin position. Under det glada tjugotalets dagar hade vi också Fridolf Rhudin, Eric Gustafsson, Calle Hagman, Tutta Berntzen. Ja, det skulle finnas många glädjespridare att räkna upp både från konstens och litteraturens värld under detta decennium. En viss hr Hitler var inte precis någon glädjens ambassadör. Den charleston han dansade lockade ingen till något leende.

Fritz Bengtsson

Militära köttbullar

Det har varit ryska militärer på besök i Sverige. Höga garbar med många stjärnor på axelklaffarna. Män som vet hur man skall föra krig. Generaler med bestämda hakor och ögon där viljekraften lyser som mynningseld. Men soldaten Kenneth Nyström från Glanshammar var inte rädd, när hjälten från Stalinograd, armégeneralen Krylov, spände ögonen i honom och kom med frågor, som enligt uppgift var monster av militär test. Det kom rappa svar från den värnpliktige som frimodigt och utan sidomeningar redogjorde för sina åsikter.

Och gott och väl med det. Men om general Krylov hade börjat fråga om matstreckerna, och fått till svar att dessa berodde på att köttbullarna var för stora. Vad hade då rört sig i den stridsärrige generalens hjärna? Han hade med all sannolikhet tänkt tillbaka till striderna kring Stalingrad och marschen framåt till Berlin. Då hade hans soldater sannerligen inte tid att tänka på mamas köttbullar. En tysk general säger i en bok, där han relaterar sina erfarenheter från fronten under senaste världskriget, att ryssarna var fullständigt hopplösa — ur tysk sida får man anta. De gick framåt utan att tänka på förluster. De var se-

ga och uthålliga och stred till sista man. Deras underhåll med mat var i det närmaste obefintligt. De hade en brödbit i en ficka och den fick de knappa på i flera dagar. När tyskarna gjorde sina motstånd och riktade slag mot underhållslinjerna, så fanns där inga. Där fanns ingen tross, möjligtvis kunde man spränga några staber och signalorgan, men något rov i fråga om livsmedel blev det ytterst sällan...

Det är lite genant det där med matstreckerna för det svenska försvaret. Det ser inte bra ut, och hur tryggt och skickligt soldaten Nyström besvarade general Krylovs frågor, så kan man ändå inte vara hundra procentigt tillfreds. Det är något som ändå fattas.

Löser sig problemet om man gör de militära köttbullarna mindre? Knappast. Men om man gör dem så små att de i det närmaste blir obefintliga? Knappast. Strängare militär disciplin och hårdare övningar? Knappast. Mera dalt? Knappast. Bättre upplysning och orientering om vad maten kostar? Kanske. Varför? En svensk yngling är mottaglig för skäl om de är sakliga. Han lär sig redan i skolan att tänka kritiskt. Det är i själva verket hans som frågar varför — inte generalerna....

Gill

När Tage var ung

När Tage Erlander var liten grabb i Värmland, rådde han inte gärna i slagsmål med de andra pojkarna. I allmänhet klarade han sig bra men någon gång hände det att motståndarna var för stora. Men då stack mor Alma ut huvudet genom köksfönstret och ropade:

— I ska inte klå Tage för möcke, pojkar. Han ska kostas på!

Ull men inte Nissa

Som släktnamn har av statistiska centralbyrån godkänts Alkholm, Altestedt, Billestig, Dagerfall, Notfors, Oxelsten, Pennevik, Savemyr, Skylarstad, Tedenvall, Tidhult, Ull, Ölmeklint, Berneteg, Bjurving, Garvåg, Hasséus, Jervgren, Neldemark, Ogerius, Ranchag, Rindebrant, Starnmark.

Avslag blev det däremot på förslagen Bjureving, Stasborn, Lartse, Ligarts, Lissmor, Lovits, Livarts, Lexvarts, Lexvar, Rutgers, Rutgerman, Clander, Clasan, Spörén, Sporell, Sperén, Canny, Canvy, Tornhills, Toniga, Angedal, Nissa och Starnemo.

Fatal femma

Biskopen av Nyasaland Frank Thorne har varit på besök hemma i England och därunder berättat en del upplevelser i sitt biskopsdöme, vilka åtskilligt höjt stämningen vid kyrkliga tejudningar på sista tiden, bl a denna:

Under en inspektionsresa tappade han en ring i en kanal. En tjänstvislig infödd fick efter den, fann den slutligen och fick en femma i belöning.

Nästa dag mötte biskopen den svarte mannen på byatan där han struttade fram följd av två kvinnor.

— Vad köpte du för dina pengar? frågade biskopen.

— En ny hustru, sir, sade inföddingen och pekade stolt på den yngsta av kvinnorna.

En matros rådgjorde med en kamrat om vilket nummer i jumpers han skulle köpa åt sin flicka. Han var litte tveksam på den punkten och ville därför ha ett gott råd av en som kände dem båda. Efter mycket diskuterande hit och dit så kamraten:

— Äsch, det blir säkert bra hur du går. Om den är för vid så känner hon sig smickrad. Och om den är för trång så använder hon den!

— Nu skall ni allesammans lämna ett kortfattat skriftligt svar på det jag nu kommer att fråga, sade lärarinnan. Vad skulle du göra om du plötsligt fick en miljon kronor? Alla satte sig att skriva, men den late Olle var färdig på ett ögonblick. Lärarinnan tittade i hans skrivbok. Där stod endast ett ord: "Ingenting".

— Tyst barn! När stora talar skall barn tiga!

— Men då får vi ju inte säga något förrän mamma har somnat.

Förtroliga stunder

"Besviken". Bli inte ond, kära ni, om jag säger att orsaken nog är i själv. Ni är tydligen själv så gästfri, så duktig, så generös, att ni helt enkelt mäter andra efter era egna åsikter. Men människor är så olika och de flesta av oss skapar en idealbild som vi försöker leva upp till. Vi misslyckas, blir arga, inte på oss själva utan på idealbilderna. I ett fall skulle jag försöka sluta att gräma mig och framförallt skulle jag sluta att hoppas på förståelse. Låt både svärgerskan, släktingen och svärdottern sköta sig själva. Låt dem sakna er — inte tvärtom. Ni ska se, att även om de först känner sig lättnade, så kommer snart den stund, då de saknar er. "Allting kommer till den som kan vänta", säger ordspråket. Försök det receptet så ska ni se att ni hemför segern. Med hjärtlig hälsning.

"Gallie"

"Februarieskr". Är ni arton år fyllda har ni laglig rätt att flytta på eget håll om ni kan göra rätt för er. Och det är bara nyttigt för unga människor att lära sig stå på egna ben. Felet i det här fallet är nog faktiskt att ni är så var och trevlig att ingen vill bli av med er. Men om ni vänligt men bestämt talar om att ni dels vill göra som ni själv tycker men dels ändå inte tänker "övege" någon av släktingarna ska ni se, att de ger med sig. Och till sist man måste vänja även föräldrar vid att barnen är vuxna och att bästa sättet är att låta dem utvecklas till vuxna människor. Med hjärtlig hälsning.

"Gallie"

Jublande folkmassor drog genom Havannas gator efter budet om president Batistas flykt ur landet.

FRÅN GAMLA TIDER:

Seder vid nyårsnyet

Vid ev. årsskifte är det ju ofta så, att man i tankarna går tillbaka till det gångna årets händelser och gör en sammanfattning av dessa: har det varit ett gott eller dåligt år i allmänhet eller från någon särskild synpunkt sett? Man gör upp ett bokslut för det gångna året — och inte bara från ekonomisk synpunkt.

Men ännu hellre låter man nog tankarna gå mot framtiden — nyår är ju de goda föresatternas tid — och man gör det så mycket hellre som framtiden oftast ter sig ljusare än det förgångna. Ty det är ju så, att glada förhoppningar kan förgylla upp tillvaron, som kanske blivit mer eller mindre skamfilad av ett gånget års missräkningar.

Det ovissa i framtiden har också en viss tjuksning, som lockar till spekulationer i olika riktningar om hur det kommande året skall bli.

I gamla tider hade man många "ordningar" för sig, genom vilka man vid nyår trodde sig kunna lyfta på den slöja som skydde utsikten mot framtiden. De vanligaste sätten var att ta tydor vid nyårsnyet eller "ta upp" för nyårsnyet, att slå upp i en psalmbok eller att "gå årsgång".

Om dessa seder skall ur olika källor återges uppteckningar från södra Halland och angränsande trakter av Småland:

Nyårsny

Vid första mänskliftet på nyåret lästes:

Välkommen nykonung, välkommen måne i Halland och Skåne med korn och kärve med sol och värme med fläsk och med böste med gott öl om hösten för ko, ko i bäs. Ge havre åt gäs, galtarna i skogen, tröskarna på logen, fiskarna i floden, för ko, ko i bäs.

(Halland, Skåne)

Vid samma tillfälle läste man i västra Småland:

Välkommen nye Herre med korn och med kärve med svin och få och med god äring till hösten.

När man hälsade nyårsnyet skulle man ha en stenkaka med sovel på i handen; man hälsade med följande rim.

Jag hälsar dig, Nykung!
Jag hälsar dig, Herre!
Med korn och kärna,
med fläskbäste,
med öl om höst.

(Småland)

Om nyårsnyet gick efter aftonstjärnan, var det bonden som gick efter drängen och bad honom stanna. Det betydde, att det stundade ett gott år. Och tvärtom. (Veinge)

Allt vad omöjliga nyårsdags, tros hända hela året. För man pennningar eller skänker, blir man därmed hela året överhopad. Måste man giva ut pennningar, tros att utgifterna det året bli dryga. För man förtrodd den dag, tror man, att ledsamheter skola räcka till hela året.

Vad man har för händer, då ny-

årsnyet först synes, får man mest göra hela året. (Västbohd)

Vid mänsken i nyårsnyet slog man upp sin psalmbok på måfå. Den psalm som då kom fram antydde på sådant som skulle hända en det året. (Harplinge)

Andra seder

Gårdens drängar och pigor brukade skrapa grötgrutan jul-, nyårs- och trettondagsafton. Syftet var "att få så mycket större styrka". (Västorp)

Man sköt på nyårsaftonen på samma sätt som man sköt i julhelgen. (Veinge)

Om man så kunde, gömde man gärna undan några äpplen till nyårsdagens morgon. Då denna kom, tog husmodern fram dem och gav ett eller bara ett halvt, om förrädet inte räckte till mer, åt var och en i familjen. Äpplena skulle ätas på fastande mage. Det betydde hälsa, friskhet och lycka för det nya året, påstod man. (Knäred)

Nyårsafton skulle det nya året skjutis in. Men denna gång sköt man hemma vid den egna gården. (på julafton sköt man utanför grannarnas fönster). Förmodligen trodde man ursprungligen att skjutandet drev bort diverse otyg, som särskilt under "heliga aftnar", såsom påsk-, jul- och nyårsafton, förmodades vara i farten.

Nyårsdagens väderlek borde nog iakttagas. Den ansågs nämligen vara förebådande för väderleken under skördetiden.

Även vad som hände en personligen på nyårsdagen ansågs vara synnerligen betydelsefullt. Fick man ledsamheter på den dagen kunde man frukta ledsamheter och otur med både det ena och andra under hela året. Motsatsen däremot varslade om trevligheter och tur med vad man företog sig. Fick man t ex pengar på nyårsdagen, skulle man få gott om pengar under hela året. (Västorp)

Då man kom upp på nyårsdagens morgon, såg man efter i spiselkassen, ifall fötspår syntes, ty om någon under året kom till avlida i huset, skulle fötspåren av denne teckna sig där. (Harplinge)

Innevänarna i Ränneslöv by väcktes vid 12-tiden på nyårsnatten av en kraftig nyårsrmall. I en fastighet hade fyra förturor korsats och i en annan fastighet tre. Huset är belägen omkring 100 meter från varandra, så det måste ha varit fråga om en mycket kraftig dynamitladdning eller också flera minor. Det enda som vid undersökning kunde påträffas på platsen var en utbränd stubinträd. (Ränneslöv 1944)

Man kappades från kyrkan nyårsdagen liksom juldagen och i samma syfte som då, nämligen att den som kom först hem skulle först få sin skörd inbärgad. (Veinge)

En speciell sed för städerna var de s k nyårsvisiterna, mot vilka en annan emellertid började reagera redan så tidigt som 1845, enligt tidningsnotis från Halmstad:

De som vilja besluta att icke vidare deltaga i de vanliga nyårsvisiterna, torde anteckna sig på en

DOKTORN SVARAR

Under denna rubrik besvarar en svensk legitimerad läkare kostnadsfritt medicinska frågor från läsarens.

Förse frågorna med lämplig signatur och uppge helst ålder och kön. Det är övrigt ett enovars anonymitet obrottsligt bevaras. Märk breven DOKTORN SVARAR och sänd dem till redaktionen.

"Undrande man 36 år". Beller-gal retard är en medicin, som ges vid diverse tillstånd, där en ökad benägenhet för reaktioner från vegetativa nervsystemet föreligger. Vid tendens till rodnad, hjärtklappning, vissa mag-tarm-besvär och många andra symptom från organismen, dämpar denna medicin de nervösa impulserna, som åstadkommer reaktionerna.

"Hjärtats saga". Just hos sångare, särskilt de vilka anstränga stäm-banden på ett särskilt sätt och har en icke helt perfekt teknik kan knutor uppstå på stämbanden. Dessa kan behandlas på olika sätt, bl a med operation. För undersökning av dessa förhållanden hänvisas vi till specialist, öron-näsa-häls-läkare. En vanlig praktiserande läkare kan dock göra undersökningen i de flesta fall.

"Karin 1958". De besvär ni haft av gaser, som liksom tränger upp mot hjärtat är ej ovanliga och de behöver ej vara tecken på någon väsentlig allvarlig sjukdom. Med stigande ålder brukar sådana besvär uppstå, i samband med att tarmens elasticitet och funktion blir ned-satt, tarminnehållets transporterande mindre effektiv och därmed tendensen till jäsnung och gasbildning blir större. Vanligtvis kan i samband med sådana gaspåspänningar en behåll med sådana uppstå, som ofast de hjärtbesvär uppstå, som ofast viker i samma ögonblick gaserna försvinner. Det finns mediciner, som tillsammans med lämplig diet kan hjälpa upp tarmfunktionen och ni hänvisas till läkare för att få sådana mediciner.

Tår på tand

Polisen i en amerikansk stad anhölls häromdagen för att ha kört bil spritpärkad. Han försökte för-svara sig genom att han haft så förfärlig tandvärk att han måste ta en tår whisky för att döva smärtan.

När domaren fann att mannen icke hade en enda tand i munnen utdömde han genast 50 dollar i böter.

*

McNepp är ute och handlar. In-

trasserat betraktar han skyltfön-

ret i en enhetsprisaffär. Varje sak

kostar en shilling... McNepp går

in i varuhuset.

— Är det något särskilt ni söker?

frågar ett biträde.

för detta ändamål tillgänglig lista

å kongl postkontoret härstädes.

Årsdagen vid nyår har före-

kommit ännu vid slutet av 1800-

talet på flera håll inom Sunner-

bo härad.

Konrad F Ek Dahl

SAGT och SKRIVET

Att reformförslag bubblar upp så här års är naturens ordning, men jag tycker en reformator i bekantskapskretsen, som hörde Harry Martinson nyårstala, går lite för långt när han föreslår att M. så slitstark och användbar vid alla tillfällen då det gäller tala allvar på sätt som folk förstår, kan få ersätta både manliga och kvinnliga präster. Helst som prästerskapet, rasslande av inbördes vapengny, inte på vägar har folketets öra i samma utsträckning som i forna dar, anmärker denne tänkare.

Låt vara, svarar jag, att M:s i så fall övernaturliga arbetsbörda kunde underlättas med en serie snygga bandinspelningar att lagras i både tät och glesa bygder, men vad hindrar prästerskapet från att självt resonera sig fram mot en bättre resonansbotten? Även denna fråga besvaras den 31/12.

(Lars i St-T)

Budord för tonåringar

Amerikas tre främsta rock'n'roll-sångare, Paul Anka, Georg Hamilton IV och Johnny Nash, har gemensamt talat in en skiva med "tonåringarnas budord", vilken sålts i större upplagor än några av deras tidigare sång- och musikskivor. Den har just kommit till Londons skivbutiker och har strykande åtgång bland rock'n roll-bitna tonåringar. Härvid bör märkas att en kvinnlig amerikansk "rock'n roll-evangelist" just varit här och hållit stora ungdomsmöten, vilka väckt intresset.

"Tonåringarnas budord" lyder:

"Tänk dig för innan du tar ett glas. Svik inte dina föräldrar; de har ju uppfostat dig.

Var tillräckligt dämjuk att lyda. Den dag kommer då du själv får ge order.

Slå bort onära tankar — omedelbart.

Stoltera inte med att köra fort. Vill du göra det, kan du deltaga i en kapplöpning.

Välj en pojk- eller flickvän som kan bli en bra kamrat.

Gå regelbundet i kyrkan. Gud ger dig veckan; ge honom en timme på söndag.

Välj dina bekanta med omsorg. Du är vad de är.

Undvik att bara följa strömmen. Var en motorvagn — inte en släpvagn.

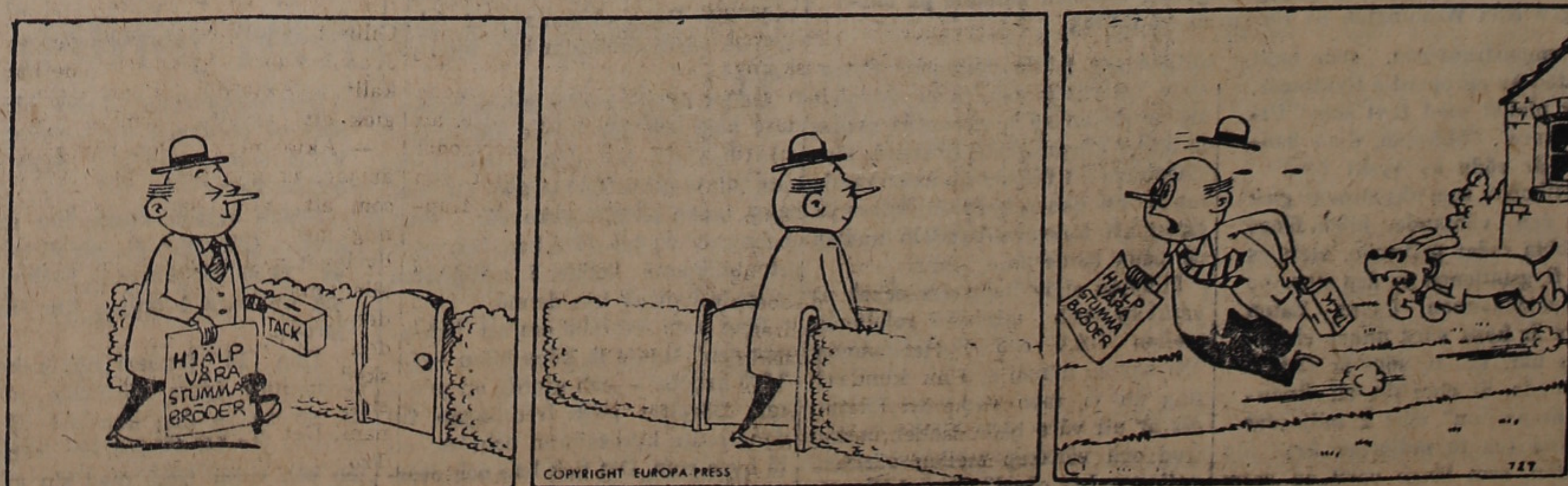
Eller ännu bättre — följ de ursprungliga Tio Budorden."

Sångaren hade sjungit på ålderdomshemmet. Efteråt hälsade han på hemmets äldsta, en gumma av kärnvirke på 105 år, satte sig på sängkanten, klappade henne på handen och frågade hur hon mädde.

— Jo tack, så den gamla. Det är bara så besynnerligt det här. Innan jag fylldes bundra, var det inte en enda karl som titta åt mej. Men på de här tre sista åren har det varit ett farligt rännande av riktigt snygga pojkar.

Wien-operan korrigerar normaltonen

Wiens filharmoniska orkester har sedan gammalt använt en egen kammarlåt och inte den normal-ton som pianon och instrumentan-stans stämmas efter. Den internationella kammarlåtens A, det s ettstrunkna A med 435 dubbel-svängningar i sekunden, är musikens grundton, efter den stämmas instrumentens tonhöjd överallt, bara inte i musikstaden Wien. Hos Wiens filharmoniker resp för musikerna i Staatsoper gäller ett A på 440 svängningar i sekunden. Gästspelande sångare i Wien har ofta protesterat mot detta, utan att ändring skulle ha skett. Nu har operachefen Herbert von Karajan låtit utreda problemet. Han har ut-lovat att reformera Wiens musikalis-ta tradition och översä till den internationella tonhöjden på 435 svängningar för ettstruket A.

KULMAN

VILL NI
veta vad som händer i södra
Halland?
Prenumerera på ortsorganet
LAHOLMS TIDNING

LAHOLMS TIDNING

TORS DAGEN DEN 3 JANUARI 1969

SÖKER NI
kontakt med befolkningen
i södra Halland?
Annonsera på ortsorganet
LAHOLMS TIDNING

Hundratals köande ölänningar fick se Göran i stridshumör

BORGHOLM (TT:s utsände)

Göran Johansson gjorde många häftiga utfall mot åklagaren, t f landsfogde Dan Hemlin, och polisen, när mordbrandrättegången vid häradshövdingen i Borgholm fortsatte på onsdagen. Intresset för rättegången tycks nu vara större än någonsin. Endast en liten del av de köande kunde beredas plats i tingssalen. Dessa hade då i flera timmar i sex graders kyla väntat på en chans att komma in.

Handläggningen inleddes med att Göran Johanssons ekonomiska situation vid tiden för branderna i Hagby i november 1957 penetrerades av åklagarsidan och försvararen. Fyra åklagarvittnen hördes under dagen.

Försvararen, advokat Erik Järnström, gjorde gällande att Göran Johansson haft ett förmögenhetsöverskott på 40 000 kr och inte ett underskott på 20 000, vilket åklagaren hävdade.

Göran Johansson framhöll själv på åklagarens fråga att han lagt ned ca 100 000 kr på gårdens byggnader därav ca 80 000 på mangårdsbyggnaden sedan han tillträdde fastigheten 1948. Någon känsla av en nära förestående konkurs hade han inte haft.

På fråga varför han tagit på sig så stora kostnader vägrade han först att svara och hänvisade till att det var en personlig angelägenhet. Då frågan upprepades repulikerade han emellertid:

— En enkel bonde kan ha rätt att ha lika bra som en landsfogde-assistent, blev det svar Göran Johansson lämnade på en fråga av åklagaren, varför Johansson tagit på sig så stora kostnader för mangårdsbyggnaden, kostnader som enligt åklagaren inte stod i proportion till gårdens storlek.

— Jag vill inte sitta här och ta emot oförskämdheter från Göran Johansson, replikerade t f landsfogde Dan Hemlin.

Härvid ingrep häradshövding Lindencrona:

— Titta noga på mig, Johansson. Jag kommer absolut inte att tolerera sådant i fortsättningen.

Häradshövdingens ingripande hade som grund att Göran Johansson gjort flera utfall mot åklagaren under handläggningen.

Albybranderna skymtade också fram liksom hans utfästa stora belöning till dem som kunde ge besked om ryktesridarna.

— Vann ni något på processerna, frågade åklagaren.

— Nej, det tycks jag inte ha gjort eftersom jag sitter här i dag, konstaterade Göran Johansson.

Bland onsdagens åklagarvittnen var förvaltaren av Göran Johanssons konkurs, en kalmarsadvokat. Denna hade en mer än timslång ordväxling med försvararen om det reella värdet i vissa av Göran Johanssons tillgångar före och efter branden. Via grisar, bruna bönder och diverse rofukter kom man så småningom så långt ut i periferin att häradshövdingen fick återföra parterna till för målet mera relevanta faktorer.

Levde ett högt liv
Konkursförvaltaren slog sammanfattningsvis fast att Göran Johanssons ekonomi vid brandtillfället var totalt under isen och att en alltför hög levnadsstandard var orsaken till att det gick utför undan för undan.

Ett annat vittne, en numera artstolös diversearbetare från Gårdby, berättade, att han i oktober 1957 varit anställd hos Göran Johansson

i 17 dagar. Han hade inte fått någon lön, endast en check på 35 kr utan täckning. Tillsammans med Göran Johansson hade han en växel på 3 000 kr. Diversearbetaren fick ut beloppet i en bank under hänvisning till att det gällde en djurfärr. Pengarna lämnade han sedan till Göran Johansson. Denne medgav vid onsdagens förhandlingar att han verkligen fått kontanterna, något som han nekat till hela tiden vid tidigare polisförhör. Han löste emellertid aldrig växeln. Det fick diversearbetaren göra själv.

Slutligen kom man också in på händelserna kring lysningskalaset hos diversearbetaren, i vilket Göran Johansson deltagit. Han hade sett honom hålla en tändsticka i handen, sedan han tänt en cigarett, och sagt något som:

— Så här gör man...

Vad Göran Johansson kunde mena med detta hade diversearbetaren inget begrepp om. Göran Johansson var vid tillfället något spritpåverkad, det visste vittnet.

Rättegången fortsätter på torsdagen med ytterligare förhör av åklagarvittnen.

Svåra trafikolyckor krävde fem dödsoffer

GÖTEBORG (TT)

Tioårige Ingemar Josefsson, son till motellägare Lars Josefsson i Stora Huga, påkördes och dödades på onsdagsmiddagen av en personbil, på väg norrut längs rikstvägen mitt för motellet i Stora Huga.

Pojken hade tillsammans med sin far besökt en bensinstation på andra sidan vägen och skulle återvända till motellet. Ingemar Josefsson befann sig på en spång strax intill vägbanan då fadern upptäckte bilen. Fadern ropade till sonen att inte springa över vägen men pojkens uppfattade tydligen ej varningsropen utan sprang rakt ut i körbanan mot bilen. Vid sammanstötningen slungades pojkens ned i ett dike och fick så svåra inre skador att han avled på Kungälv lasarett dit han fördes.

11-ÅRING PÅ SPARK
PÅKÖRDES

Elvaåriga Christer Persson, son till eldaren Sven Persson, Sollefteå, blev på onsdagen påkörd av en bil och så svårt skadad att han några timmar senare avled på lasarettet. Olyckan hände då en bil skulle passera ett mötande fordon. Yrsnö rädde, och föraren av den påkörande bilen upptäckte inte pojkens sparkstötningen förrän det var för sent.

80-ÅRING PÅKÖRD OCH
DÖDAD

Vid en trafikolycka på trettondagen omkring 80-åriga Albert Graf-lund från Norra Ny. Han blev påkörd av en bil när han skulle gå över vägen och släpades med fordonet. Han avled senare på lasarettet i Torsby.

KROSSADES AV TRAKTOR

56-åriga sågställaren vid Tivedens revir Gunnar Ekholm från Ekebo i Granvik utanför Karlsborg förölyskades vid en traktorolycka på onsdagen.

Olyckan inträffade på en avtagsväg ett stycke från allmänna landsvägen mellan Granvik och Karlsborg. Traktorn slog runt och Ekholm kom under fordonet. Olyckan observerades ej omedelbart — först

efter en timme kunde man få loss Ekholm men han var då redan död.

SKIDÅKANDE POJKE KOM
UNDER BIL

Femåriga Mats Sjöström, Forssa, Borlänge, omkom på onsdagsförmiddagen under en skidtur på en gata i närheten av sitt hem. Gossen kom under en bil och dödades så gott som omedelbart.

Färöfiskarna BLOCKERAR islandsflottan

TORSHAVN. (TT:s kor)

De färöiska fiskarnas faktiska centralorganisation förbjöd på onsdagen sina medlemmar att ta hyra på islandiska fiskerfartyg. Orsaken är att islandiska regeringen har vägrat att slopa den avgift på 55 procent som utgår vid utförseln av utländska medborgares penningtillgodohavanden från Island.

Konflikten kan få allvariga följder för den islandiska fiskerflottan som enbart under fjolåret anlitade 1 000 färöiskare. Västyskland och Norge anlitat också arbetskraft från Färöarna på sina fiskerflottor.

Fräckt kupp:

Falsk adelsman lurade vän på bil och pengar

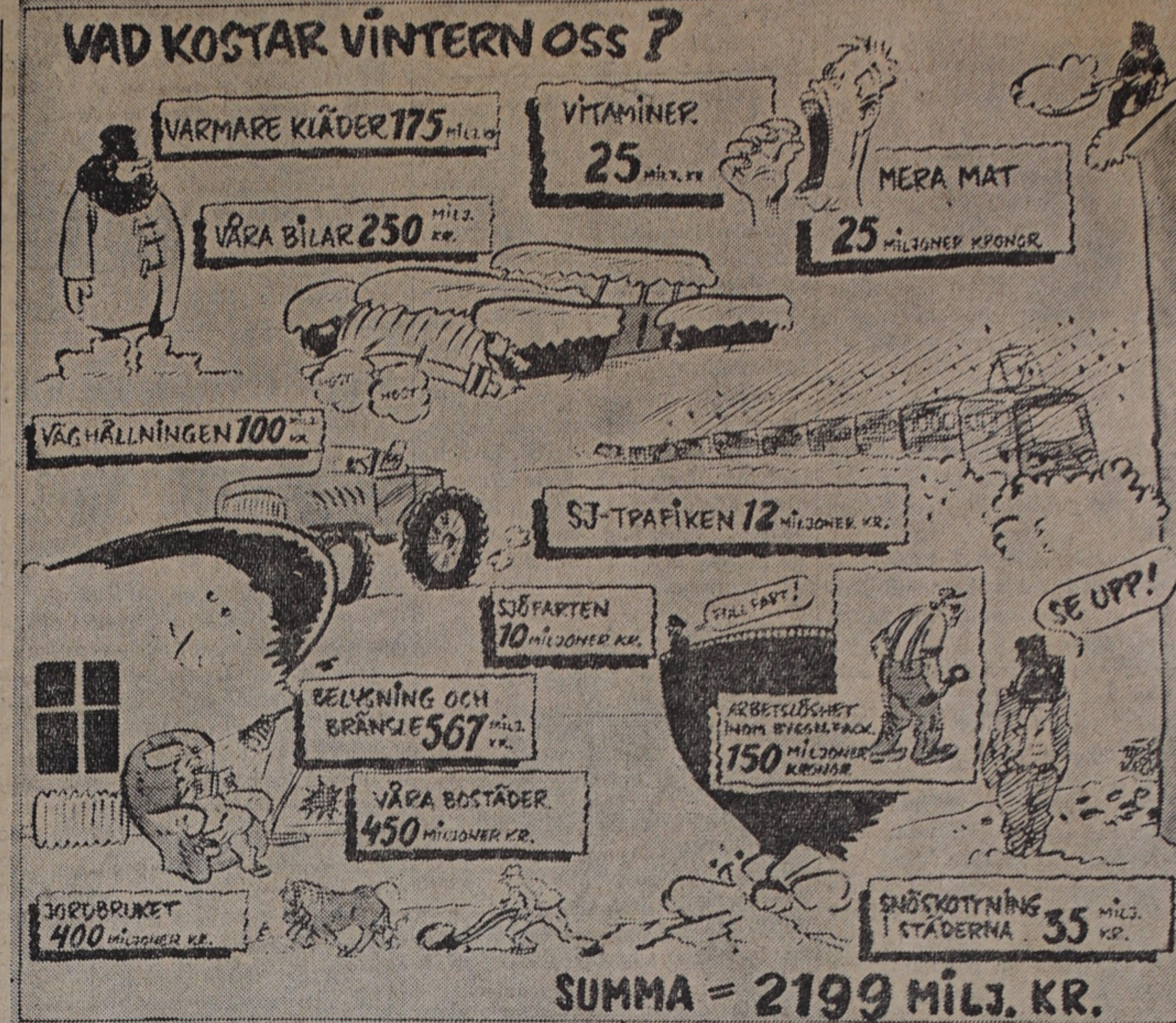
KRISTIANSTAD (TT)

Tre hyresgäster i en fastighet i Näsby utanför Kristianstad har blivit grundligt bedrägnas av en förlagen och tal för man i 25-årsaldern. Mannen som presenterade sig med ett välkänt adelsnamn och påstod sig vara läkare hann under ett dygn i fastigheten lura från en hyresgäst hans bil, "läna" 75 kr av en annan och logera och äta hos en tredje.

Att mannen var något egenomligt klädd reflekterade hyresgästerna aldrig över. Han hade smokingkavaj, stjärkskjorta och grå byxor. 25-åringen ringde på hos den hyresgäst som sedermera blev av med de 75 kronorna och presenterade sig. Hans eleganta prat "slog in" på värdskapet som bl a bjöd på kaffe.

Under tiden kom en annan hyresgäst hem och den falske adelsmannen som såg hur denne parkerade sin bil utanför förklarade att han med tanke på sitt yrke var i stort behov av en bil. När han fick veta att bilägaren bodde i fastigheten hälsade han på hos denne.

Man kom överens om att "adelsmannen" skulle få köpa bilen — för 2 000 kronor — och gjorde en provtur. Därefter fick främlingen till den tredje hyresgästen och bad att få hyra rum. Det fick han och dessutom bjöds han på mat. På kvällen var han "tvungen" att åka till Karlskrona i ett ärende och fick då låna bilen mot en förbindelse som skrevs på en papperspse.

Fullmäktige i Getinge:

Ingen ersättningstalan mot de åtalade förtroendemännen

Kommunalfullmäktige i Getinge beslutade vid sitt sammanträde i går kväll att inte föra någon ersättningstalan mot de nio förtroendeman, ledamöter av kommunalnämnden samt revisorer, som av landsfogden i länet åtalats för tjänstefel. Beslutet klubbades efter en synnerligen skarp debatt och vöteringsförförarna blev så knappa som 13 röster mot 9. Vid sammanträdet var 3 ledamöter frånvarande och 5 ledamöter av nämnden, var jäviga och deltog följaktligen inte i omröstningen. Mot beslutet anmälde friherre Gustaf Hermelin, Frölinge, reservation. Han hade yrkat att fullmäktige skulle överlämna att häradshövdingen att ta ställning i ersättningsfrågan.

Som Hallands Nyheter redan tidigare meddelat hade landsfogden i skrivelse till fullmäktige begärt meddelande om, huruvida kommunen önskar föra talan om enskilt anspråk på grund av åtalet.

Friherre Gustaf Hermelin öppnade debatten och fann det underligt att frågan ej förberetts innan den kom till fullmäktige. Nämnden är givetvis jävig, påpekade han, men den borde ha överlätit åt suppleanter att bereda ärendet.

Vi har ingen anledning att precisera våra anspråk, då vi inte hunnit ta del av polisutredningen, menade friherre Hermelin. Han fö-

reslog därför, att kommunalfullmäktige ej skulle precisera några anspråk, utan till häradshövdingen överlämna huruvida och med vilka belopp ersättning skall utgå. Genom att besluta i denna riktning, menade friherre Hermelin har vi inte bundit oss och icke föregripit rättsställningstalan.

Snickaren Filip Andersson undrade, om fullmäktige verkligen har anledning att begära ersättning av de åtalade nämndedamöterna. De har säkerligen gjort så gott de har kunnat. Enligt friherre Hermelins förslag skulle man kunna tyda det så, att fullmäktige anser att kommunen har ersättningsanspråk. Det bör vi inte, menade H. Andersson.

Hr Arvid Nilsson erinrade om att kommunalfullmäktige i somras beviljade nämnden ansvarsfrihet. Skulle vi nu följa friherre Hermelins förslag, skulle det ju se ut som om vi ändrat oss.

Friherre Hermelin: Då fullmäktige i somras beslutade om ansvarsfrihet, var det mycket som den icke kände till. Sen dess har det kommit fram saker, som ställt hela frågan i en annan dager. Till detta resultat har bl a landsfogden kommit efter en synnerligen grundlig undersökning. Mitt förslag innebär bara att vi överläter åt rätten att avgöra, huruvida de åtalade är ersättningskyldiga. Det är ju möjligt att rätten icke finner dem vara det.

Förman Gunnar Ohlsson fann det synnerligen underligt, om fullmäktige skulle besluta att begära ersättning. Det går väl inte att bestrida, att nämnden felat, men ingen gör väl gällande att den handlat för egen vinnings skull. Det kan icke vara riktigt att föra talan om ersättning.

På detta förklarade friherre Hermelin, att beslutat fullmäktige i enlighet med hans förslag, så innebär det att kommunen icke väcker talan. Förman Ohlsson ansåg, att blir de åtalade dömda till böter, så är det tillräckligt.

Ingenjör Arne Fahlvik ansåg att fullmäktige skulle komma i en underlig dager om man icke beslutar om ersättningstalan. Om fullmäktige icke yrkar ersättning, så står det fritt för vilken skattebetalare som helst i kommunen att väcka enskild talan om ersättning, förklarade han.

Lagerchef Erik Skogh ansåg att fullmäktige borde rätta sig efter det tidigare beslutet om ansvarsfrihet. Han ansåg, att om de åtalade blir dömda, böterna bör vara nog straff. Han ansåg det varken moraliskt eller demokratiskt att kommunen skulle föra ersättningstalan.

Lord Russell anser vidare att rätten skulle befrämmas av en barriär mellan ryska och amerikanska intressen i Europa, en överenskommelse om att inga suveräna stater skall ha utländska trupper på sitt område, överenskommelse mellan

Churchill ställer upp i nästa val

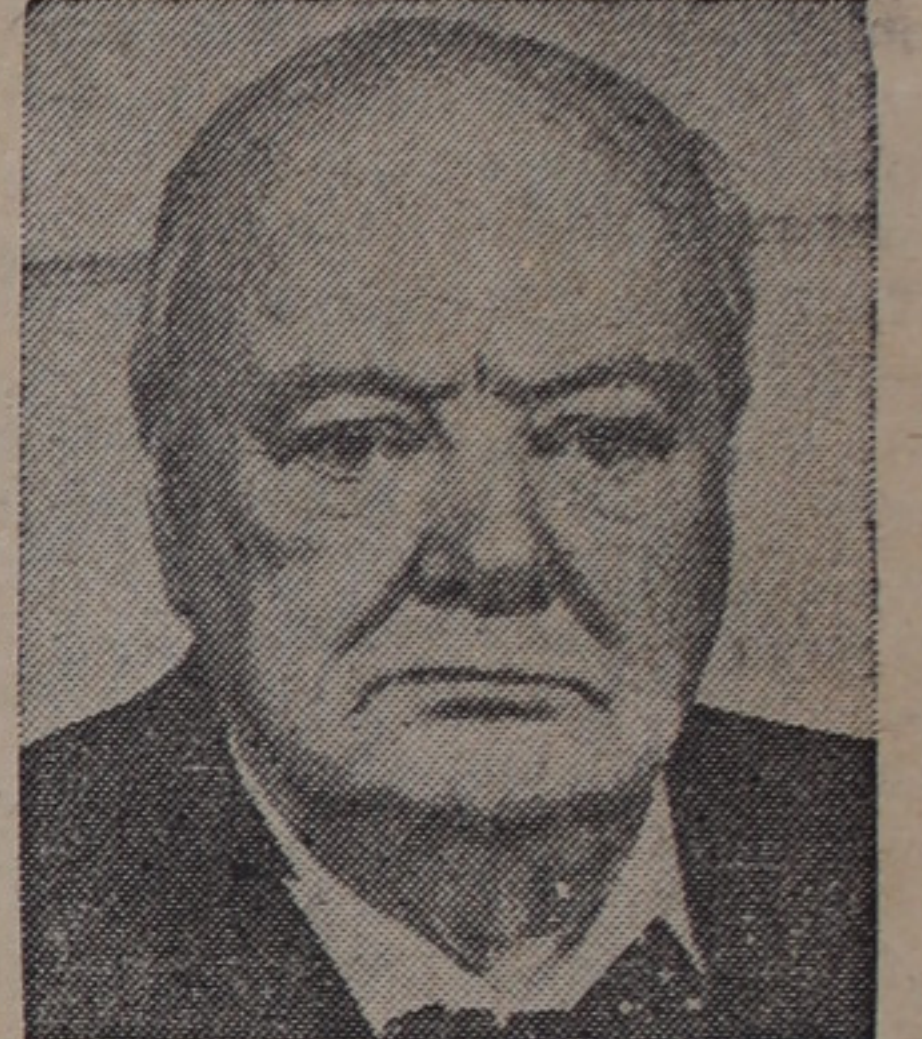
LONDON (TT-Reuters)

Sir Winston Churchill — nu 84 år — planerar att flyga till Marocko på måndag för semester, säger några nära vänner till honom på onsdagen. Senast i april kommer han dock att vara tillbaka i England för att ta upp kampen i nästa allmänna val.

Den gamle statsmannen som på tisdagen hade en bjudning för en del av sina anhängare i Woodford-valkretsen sade inte uttryckligen att han åter skall tävla om platsen, men tjänstemännen närmast honom betvivlar det inte ett ögonblick.

Även hans privata umgänge bekräftar att Sir Winston — som beskrivs vara i ytterligt fin form trots sina år — inte givit något tecken till att vilja lämna sin "favoritklubb", underhuset.

Hans vänner framhåller alltid som svar på återkommande rykten om att han avser att bosätta sig permanent i Sydfrankrike att varje steg som skulle beröva honom kontakten med parlamentet är otänkbart.

Still going strong.

USA sänder apsatellit

En ny amerikansk jordsatellit väntas bli uppsänd inom de närmaste dagarna, säger vetenskapsmän vid Vandenberg-basen. Det skulle bli den första som skickas upp från stillahavskusten.

Satelliten, som väger 2 860 kilo, befinner sig redan på uppskjutningsplatsen.

Amerikanska flygvapnet hoppas kunna sända upp minst ett dusin satelliter från Vandenberg-basen i år. Var och en av dem skall föra med sig hundratals kilo instrument och några skall ha möss och apor ombord.

anses jäviga. Omröstningen utföll, som inledningsvis omtalats och friherre Hermelin anmälde sin reservation.

Bertrand Russel skänker världen ny plan för fred

LONDON. (TT-AFP)

Nobelpristagaren lord Bertrand Russell lade på onsdagen i en bok med titeln "Förnuft och kärnvapenkrig" fram en plan för fred, som skulle omfatta avvisning, en speciell internationell samförståndsmission med uppgift att forma en öst-väst pakt och en serie åtgärder avsedda att eliminera spänningen i världen.

Regeringarna bör sluta upp ned att skymfa varandra, upphöra med kärnvapenprovet, och därefter bör det komma en gemensam deklaration av USA och Sovjet innebarande att de söker avgöra sina tvister på annat sätt än med krig och krigshot, säger Russell.

Man bör sätta upp en samförståndsmission för att utforska möjligheterna till avspänning. Den kan kanske bestå av två amerikanska, två ryska, en västeuropä, en kines och två neutrala.

Denna kommission skulle utarbeta en överenskommelse om alla viktiga punkter där österns och västerns intressen kan väntas skära sig.

Lord Russell anser vidare att rätten skulle befrämmas av en barriär mellan ryska och amerikanska intressen i Europa, en överenskommelse om att inga suveräna stater skall ha utländska trupper på sitt område, överenskommelse mellan

Polis fick skydda Mikojan mot uppretade flyktingar

CLEVELAND (TT-Reuters)

Polisen hade jämt sjå att hålla ta styr på flera hundra demonstrationer som hade samlats utanför flygstationen i Cleveland, dit Sovjetunionens förste vice regeringschef Mikojan anlände på onsdagen från Washington på sin rundresa i USA.

Demonstranterna, som mest bestod av europeiska flyktingar, bar plakater med text som "Uppressa", "Mikojan, dina händer är röda av ryskt blod".

Mikojan, som skyndsamt gick till den väntande bilen längs dubbla rader polismän, möttes på flygstationen av den stenkiga industrimannen Cyrus Eaton som är hans värd under vistelsen här. Eaton, som är född i Kanada, är chef för ett "industriimperium" värt 2 miljarder dollar (ca 10 miljarder kr).

Eaton, som länge varit en varm förespråkare för att USA skulle söka få till stånd intimare förbindelser med Sovjetunionen, hade ordnat så att pressmännen skulle få

tillfälle att träffa Mikojan. Eaton själv uttryckte den förhoppningen att amerikanska kongressen skulle ta under allvarligt övervägande förslagen om att få bort nu existerande hinder för ökade krediter, vilket är ägnat att förvärra handeln mellan de båda länderna.

Mikojan själv hoppades också på vänskap och intimare relationer mellan USA och Sovjetunionen. "Ni har en annan syn på saker och ting än vi, men vad som förenar oss är att våra båda länder önskar fred och vänskap mellan världens nationer. Låt oss därför behålla våra synpunkter på kapitalism och socialism, låt oss vara vänner och koncentrera våra tankar på fred i stället för på krig", sade Mikojan.